SZEGEDI EGYETEM

TÁRSADALOM- ÉS MŰVELŐDÉSPOLITIKAI KÉTHETI LAP

XXIX. évfolyam, 9. szám 1991. június 10. Ára: 4,50 Ft

A tartalomból:

— Válasz dr. Bán Miklósnak *(2. old.)*

— Próbaszám — válogatás az újságíróképzés elsőéves hallgatóinak munkáiból *(3—6. old.)*

— Öthalom kontra semmi *(7. old.)*

— Előkészületek a Hungarológiai Kongresszusra *(8. old.)*

A jó tükör hatalma

Kellenek biztos pontok az életben. Gyakorló tévénézőként számomra két ilyen biztos pont akadt eddig, ha azokban az időpontokban kapcsoltam be a készüléket, biztosra mehettem, azt fogom kapni amire számítok, nem érhet meglepetés sem a Tévé Maci vezette Esti Mese sem a Pálfy G. István vezette Hét részéről. Csalódnom kellett a Pálfy G.-ben, bár valójában már a Franek úr meg a Murányi néhány produkciója jelezte, hogy nem lehet mindig arra a jó kis kiegyensúlyozott békés és optimista, ámbár dögunalom műsorra számítani. Azon a kávéházi csevelyen, melyet úgy egy hónapja sugárzott a Hét, tisztázó szándékkal a sajtó jelenlegi állapotjáról, mindenképpen érdemes hosszabban elgondolkodnunk, s ez sem kis meglepetés a Pálfy G.-től. Mindaz ami történt persze felfogható lenne úgy is, mint intimitás, a szerkesztők bemutatták egyik munkaértekezletüket, melyre kormánypárti politikusokat is meghívtak természetesen, az ellenzékiek meg el sem jöttek, természetesen. Ez így egyszerű sajtóetikai probléma, el lehet dönteni, hogy civilizált országokban illik e egy politikai magazin főszerkesztőjének saját műsorában saját munkatársa részvételével a sajtó helyzetéről megnyilványulni?

Függetlenül az ügytől, persze egyáltalán nem tartom véletlennek, hogy hol és kik által lett prezentálva. Van abban valami rendkívül abszurd ha a sajtó egyik fő témájává önnön helyzete válik. Unalmas és visszataszító ez a köldöknézés, bármelyik oldalról jöjjön is, bármilyen megalapozott félelmek és aggodalmak motiválják is az újabbnál újabb nyilatkozatokat és állásfoglalásokat meg ellenállásfoglalásokat. Ez bizony, igaza van a Csurkának, szerepzavar. A sajtóban egy éve helyzet van, és igaza van a Csurkának, rosszkedvű a mai sajtó, hozzátéve persze, hogy azért mert helyzet van. Nem egyszerűen arról van szó, hogy a sajtó nagyobb része kormányellenes lenne. Sokkal inkább arról, hogy politika- és pártellenes lett. Lassan a politikai újságírásban az anyázás szinonímája lett a pártpolitikai csatározások kifejezés és ez egy olyan országban, ahol a demokratikus attitűdök, gondolkodásmódok, vitakultúra legfontosabb iskolája épp a tömegtájékoztatás lehetne, hihetetlenül veszélyes.

Úgy gondolom tehát, hogy ez a helyzet a politikai élet minden szereplőjét sújtja, de a helyzet ilyetén alakulásában az új hatalom kulturális politikájának van rendkívüli szerepe és felelőssége. A kezdet kezdetén kormánypárti körökből szokás volt kicsit lekezelően buksin paskolgatni a sajtó nem tetsző részét, mondván, nem tehet róla, nem mindenkinek jön azonnal az a demokratikus szemléletmód, amivel illik nézni az első szabadon választott magyar kormányt a kommunista elnyomás után. A sajtó nyílt vagy burkolt lekommunistázásának hagyománya teremtődött meg, ennek egyik legfőbb érve az lett, hogy a sajtó sokkal pártatlanabb, jobbkedvű volt a Németh kormány időszakában, vagy előtte, mint most a demokráciában.

Tapasztalatból mondom, ez így van. Meggyőződésem, hogy az az átmenet, ami itt két éve zajlik, azért lehetett békés és minden rosszkedvünk ellenére is reményteli, mert megelőzte egy hosszú ideológiavesztési folyamat a kultúrában. Ez mindenki számára nyilvánvaló volt, a gondolatközlés szabadságának, minden más szabadságjog előtt való kivívása ezért nem érte felkészületlenül a magyar értelmiséget. Számos előnye származott ebből a rendszerváltásnak, néhány kisbefolyású csoportot leszámítva nem jelentkeztek valóban szélsőséges gondolkodásmódok, a leghamarabb és a legmélyebben épült ki egy kulturális piac az országban, új lapokkal, folyóiratokkal, kiadókkal no és persze a szeméttel együtt. Az a 89-es év a magyar sajtó virágkora lett, de hát ennek minden feltétele megvolt, távollévő, semleges kormány, kiépülő többpártrendszer, végre kimondható és leírható igazságok és egy történelmi léptékű társadalmi-politikai változásnak az állandó figyelemmel kísérése, azzal a felszabadultságérzéssel, hogy végre megírhatom azt, amit már régóta gondolok.

Hogy a 90-es év a magyar sajtó számára a morális válság, a széthullás és szereptévesztés és a rosszkedv éve lett, majdnem ilyen természetes. Ennek minden feltétele megteremtődött. Újraéledtek már rég elfeledett kultúrpolitikai technikák, kézivezérlésű személycserék először a Híradónál, kiadók élén, Hungaroton botrány, vita a vallásoktatásról, majd újfent a Televízió és lehet folytatni a sort egészen a Nemzeti Színházig. Ilyen, azért ne feledjük, a kommunizmus utolsó éveiben sem volt, és nagyon régen olvashattunk olyan pökhendi nyilatkozatot kulturális vezetőtől, miszerint egy ember kirúgása számára nem több 3 percnél. Mindez azt hiszem, nem szívderítő fejlemény 89 után, de ami ennél is fontosabb és félelmetesebb, hogy az új hatalom megkezdett egy határozott újraideologizálási folyamatot. Azt hiszem ez is természetes, mint ahogy az sem véletlen, hogy ezt Csurka István nevével kapcsolják össze, bár látszólag sem pozíciója sem hatalma nincsen. Olvastam olyan elemzést az Antall-kormány első évéről, melyben egyetlen pozitívumként azt tudta megemlíteni az elemző, hogy a kormányfő ügyes személyi politizálással az MDF-en belül tudja tartani és elszigetelni a Csurka típusú populistákat, így azok nem tudnak önálló politikai erővé terebélyesedve nagyobb problémát okozni.

Túl azon, hogy mennyi az igazsága az elemzőnek, azt hiszem a kormányfő legnagyobb hibája épp ez lett. Az MDF-re mérsékelt formában is jellemző egyfajta régimódi konzervatív szellemiség, jóval ideologikusabb párt ezért a többinél. Ebben az esetben viszont a markánsabb, erősebb ideológiák fogják mindig is meghatározni az arculatát, ha beengedi magába ezeket az erősebb ideológiákat. Antall pártelnök beengedte illetve nem zárta ki ezeket az erősebb ideológiákat és erre egyre kevesebb az esély, mint az az Elek István féle kísérlet kudarca is bizonyította. Azt hiszem két lehetőség között kellett: választani, *vagy* elszürkül az MDF ideológiailag egy mérsékelten konzervatív szellemiségű, de kiegyensúlyozott párttá, tömegeket veszítve és lemondva arról a lehetőségről, hogy közvetlen befolyást gyakoroljon az ideológiailag kulcsfontosságú kulturális szférára; *vagy* megmarad ideológiailag erős pártnak és közvetlenül is beavatkozik a kulturális életbe, ami felbecsülhetetlen károkat okozhat, viszont megmarad az MDF egysége. Azt hiszem a rövidtávon jó megoldást választva a kormányzó erőknek, nincs azon mit csodálkozni, hogy rosszkedvű, hogy sokszor kárukra nem tárgyilagos a sajtó. Minden okuk megvan erre az újságíróknak, mert a kultúra autonómiáját sértik meg naponta azok, akik persze nem az MDF-et jelentik, csupán az MDF semlegesíti őket. Láthatólag kevés sikerrel.

Lehet persze így is pozíciókat szerezni, hatalommal, a tévében, a rádióban az írott sajtóban. Kérdés, érdemes-e? Össze kell e törni a tükröt azért, hogy újraragasztva számunkra tetsző képet mutasson rólunk? Most itt tartunk. A részek szétváltak, lobbik harca a tömegkommunikáció, merev frontvonalakkal. Csakhát a tükör, ha igazán tükör, részekre törve sem tud mást mutatni, mint ami előtte van. A jó tükörnek ez a hatalma.

PIKÓ ANDRÁS

Ablakaink a világra —

Tempus, Hungarológia

Szőnyi György Endrét, a JATE BTK angol tanszékének oktatóját nemrég az egyetem külügyeinek intézésével bízták meg, mivel a Tempus koordinátoraként és a Hungarian Studies szervezőjeként évek óta ápolja külkapcsolatainkat. A rektori hivatal külügyi referensétől a Hungarológia jövőjéről és a Tempus — pályázatokról kértünk tájékoztatást.

— A tavalyi 18 diákkal szemben az idén már 33 hallgatója volt a Hungarian Studies-nak, és úgy tűnik, továbbra is nagy az érdeklődés a képzés iránt. Rajtam kívül jelenleg két főállású munkatársa van a Hungarológiának — Annus Irén és Bata Ágnes —, de más tanszékekről több „vendégoktatót" is foglalkoztatunk. Szeptembertől a képzés helye az Irinyi Kollégiumban lesz, mert „kinőttük" lektorátusi szobáinkat. Tervezzük a képzés megnyitását a magyar hallgatók számára is C szakként, és az önálló tanszékké alakulást. Ehhez a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, a BTK és az Egyetemi Tanács hozzájárulása szükséges. A tervek bizonytalan pontja, hogy a Hungarian Studies a külföldi hallgatók tandíjából él, ami — bár eddig félévenként kb. 700 ezer forint hasznot hozott — hosszú távra bizonytalan pénzforrás. Elképzeléseink szerint tanszékké alakulás esetén részesednénk az egyetem költségvetéséből, ebből fedeznénk az oktatói béreket, a hasznot pedig továbbra is a karnak utalnánk át. A hároméves programban olyan turisztikai, külképviseleti, külgazdasági szakembereket képeznénk, akik kredit-rendszerben, a többi tanszékkel együttműködve sajátítanák el a történelmi, irodalmi, kulturális és nyelvi ismereteket, de nem a hagyományos bölcsész-módon, hanem üzleti, adminisztratív, politikai szemlélettel.

A Tempus-program első része már lezárult, a JATE-ról 7 pályázatot fogadtak el, ezzel a harmadikok vagyunk az „országos listán". Március 15-ével lezárult a második forduló, ezeknek a pályázatoknak az elbírálása ezután várható. A különböző tanszékek nagyon eltérő mértékben mozdulnak rá a Tempus adta lehetőségekre, a pályázatok lebonyolítása viszont egyre olajozottabban történik. Nemrég adtak ki egy rektori — főigazgatói utasítást az adminisztrációs-pénzügyi végrehajtás szabályozására. Természetesen ez esetben is helyhiánnyal küzdünk; szükségünk lenne egy irodára, egy telefaxra és egy adminisztrátorra, hogy európai normák szerint ápolhassuk külkapcsolatainkat.

— keczer —

***

Az elfogadott pályázatokat benyújtó tanszékeken a projektek tartalmáról, a várható előnyökről érdeklődtünk.

dr. Csirik János, Matematika-tanszék

— Négy külföldi — két holland, két német — egyetemmel társultunk. Terveink szerint a következő évtől egy angol egyetem kapcsolódik be. A programtervezői, programozó matematikusi és a közgazdász-programozó szakokon használjuk fel a pályázatot. A kialakítandó új tematikákkal egyeztetjük az előadások anyagát, a számítógép rendszereket, softwareket. A kiutalt pénzösszeg jelentős része a hallgatók utazását fedezi. Jelenleg hat diák tanul társegyetemeken, és itt egy holland hallgató írja disszertációjának egy részét. Egy oktató utazott Stuttgartba, és én teszek egy rövid látogatást a társegyetemekre. Azt szeretnénk, ha jövőre már nyolc-tíz hallgatónk tanulhatna a társegyetemeken. Az oktatóknál a leglényegesebb változás: a tanév befejeztével külföldi tanárok tartanának előadásokat diákjainknak olyan tárgykörükből, amit mi nem tanítunk.

dr. Czédli Gábor, Analízis tanszék

— Hét intézettel közösen pályáztuk meg az alapítványt. Németországból két egyetem vett részt a pályázaton.

A projekt célja a diszkrét matematika oktatásának korszerűsítése a legfrissebb információknak és oktatási tapasztalatok hazai oktatásba való bevonásával. Az is cél, hogy kialakuljon az a gyakorlat, hogy a diákok a diplomájuk egy részét külföldi részképzésen, s egy oktató utazik a társintézetekhez; a további tanévekben ezek a számok várhatóan növekednek. Idén kilenc hallgató jelentkezését fogadtuk el, és terjesztettük fel pályázatuk elfogadását. Itthon az idén egy külföldi oktató tart előadásokat. A most, és a jövőben megrendezendő kurzusok anyagából kiadvány fog készülni. Másfelől a projekt hozzájárul a Bólyai Intézet európai szintű működéséhez szükséges számítógépes és kommunikációs háttér megteremtéséhez.

dr. Horváth Gyula, Számítástudományi tanszék

— A pályázatunk sajátossága, hogy informatikával foglalkozó kutató intézetek — angol, francia, spanyol — is szerepelnek a két lengyel, és két magyar egyetem meliett. S, már benyújtottunk egy ehhez közel azonos pályázatot bulgáriai, csehszlovákiai és jugoszláviai kapcsolatokkal. Már három évvel ezelőtt oktatás korszerűsítési folyamatot szerveztünk, tantervi hálót, ami európai mércével is megállja a helyét. A hiányzó anyagi hátteret biztosítja most a TEMPUS, amit eszközökre, és a szakkönyvtár megteremtésére biztosítja. A pénz érdemi részét tehát eszközfejlesztésére, és az oktatók, hallgatók továbbképzésére fordítjuk.

dr. Resch Béláné, Angol nyelvi és irodalmi tanszék

— A projekt a '91—'94-es tanévekre szól. Összesen hét egyetem öt országából — Franciaországból, Angliából, Lengyelországból, Csehszlovákiából és Magyarországból — nyújtotta be a pályázatot. A szakterületekkel kapcsolatos európai tanulmányok; a modern európai nyelvek — különös tekintettel a computeres nyelvoktatás — tanulmányozása; informatika, az, amit a pályázat pénzéből támogatni kívánunk. Nyelvi laboratórium fejlesztésére, számítógépekre és az ehhez tartozó programokra fordítjuk a pénz másik részét. De már beterveztük a következő évre a szakterületünkhöz tartozó információhordozók beszerzését.

dr. Kukovecz György, Új és legújabbkori egyetemes történeti tanszék

— Modern nyelvek, humán tudományok történelme, s ezen belül prezentált területünk a nyelvészet az, amivel foglalkozunk. Pályázatunk szervezője a hét egyetem közül a teszaloniki Kechagoglou professzora. Hallgató és oktatáscentrikusak vagyunk. Öt-öt diákunk már Amszterdamban és Tessalonikiben vannak, nemsokára öt görög tanuló jön Szegedre. Pályázóinknak egy választott témakörben könyvtári dolgozatot kell csinálniuk, és a Diák Önkormányzat és a Történész Hallgató Egyesülete javaslatára kötelező elindulni a következő helyi diákköri konferencián. Idén a technikai felszerelést, könyvállományunkat kívánjuk megbővíteni. S, ez a szám remélhetően csak növekedni fog.

dr. Anderle Ádám, Középkori egyetemes történeti és Latin-Amerika története tanszék

— Az idén először „A" szakként indult spanyol nyelvszak korábbi kapcsolataiból választottunk ki tudatosan csak három egyetemet. Velük az első két évben a tanárjaink külföldi felkészítése történik nyelvi laboratóriumokban. Módszertani megbeszéléseket, előadásokat hallgatnak. Az itthoni egyetemen pedig 16—18 fős laboratóriumokat tervezünk. Az utolsó évben három hónapos spanyol ösztöndíjjal lennének kinn a diákok, ahol a hároméves programot vizsgálva zárják. A 2000-2500 példányszámú könyvtárunk, infrastruktúránk már megvolt. Ezt tudjuk bővíteni a pályázattól kapott pénzből, s az első könyvcsomag meg is érkezett.

dr. Zsoldos Ferenc, Növénytani tanszék

— A projekt fő célja, hogy prosztgraduális képzési lehetőséget biztosítson növényi molekuláris biológia, valamint kórélettani szakterületen. Ezt részben ösztöndíjasok képzésével, részben vendégprofesszorok Szegeden történő fogadásával kívánjuk elérni. Idén két tanszéki munkatárs posztgraduális képzésben vesz részt. Terveink szerint a jövőben a hozzánk szakosodó biológus hallgatók a 9. szemeszterben növényélettani tárgyú diplomadolgozatuk egy-egy részfejezetét a TEMPUS program keretében a partnerintézetek (Bayreuth, Udine) laboratóriumaiban készítik el.

— dobozy —

Demokratizálódik-e a Kémiai Tanszékcsoport?

Saját kérdésére *Bán Miklós* igennel válaszol írásának II. részében: „A Kémiai Tanszékcsoport elnökének megválasztása a többség számára elfogadható megoldást hozott. A tanszékcsoport tanácsában tehát új arcok tűntek föl, és kétségkívül nyitva áll az út a demokratizálódás felé."

Az írás további részében az intézetesítés előnyeiről kifejtett elképzelésekkel lehet részben vagy egészben egyetérteni (hasonló elképzelések már napvilágot láttak a Szegedi Egyetem hasábjain) vagy korrekt vitában ellenérveket felsorakoztatni, és a kollektív bölcsesség kedvező esetben kialakíthat egy optimális megoldást. Ez lesz a közeljövő feladata.

Nem nagyon lehet azonban mit kezdeni a cikk első részében (Szavazások és választások, május 8-i szám) bőven található féligazságokkal, csúsztatásokkal, homályos célzásokkal és rágalmakkal.

A tények a következők. A február 1-jei munkaértekezletet a Kémiai Tanszékcsoport Tanács hívta össze. Azt, hogy gyakrabban legyenek ilyen munkaértekezletek Bán Miklós is kezdeményezhette volna, mint a Tanács egyik tagja.

Más a helyzet a március 28-án tartott Oktatói Fórummal. A Tanácsnak és vezetőjének a megbízatása július 1-jével lejár, emiatt esedékes egy választás. Másrészt az egyetemi és kari reformokkal párhuzamosan a tanszékcsoportban is szükség van változásokra. A TTK dékánja azokat a vegyészoktatókat bízta meg egy oktatói fórum és az azt követő választások megszervezésével, akik a múlt évben megújult Egyetemi Tanács és Kari Tanács választott tagjai ill. póttagjai (alulírottak). Ennek a fórumnak az volt a feladata, hogy demokratikusan próbálja kidolgozni a tanszékcsoporti vezetés megújításának elveit és módját, nem pedig az, hogy „lehetőség szerint átmentse-konzerválja a régi vezetést és struktúrát."

A meghívóban a megvitatandó és ezt követően eldöntendő kérdések szerepeltek, amit minden tanszéknek előzetesen módja volt megbeszélni, új kérdéseket, javaslatokat felvetni. Erre természetesen a Fórumon is minden résztvevőnek lehetősége nyílt. Végül is a Tanszékcsoport vezető testületének összetételére 8 különböző javaslat született, amelyekről nyílt szavazással, kieséses rendszerben döntött a Fórum. Már az első szavazási körben a voksok nagyobbik része a végén legtöbb szavazatot kapott két változat, az 1. és a 4. között oszlott meg. Az 1. szerint az operatív munkát egy 3 fős elnökség végezné, az elvi döntések meghozatala, a „törvényalkotó" munka az oktatói parlament feladata lenne. Sokak szerint ez a szerkezet segítené leginkább a 8 változat közül az intézetté válást.

Végül minimális különbséggel (29/27) a 4. változatot fogadta el az Oktatói Fórum, amint erről a Szegedi Egyetem április 23-i száma is tudósított „Vegyészreformok" címmel. Eszerint a Tanszékcsoport Tanácsának a tanszékvezetők hivatalból tagjai, a hat tanszék összesen 9 képviselőt választ, ezenkívül 2-2 nem oktató dolgozó és hallgató tagja lesz a Tanácsnak. Így a hivatalból jelenlévő és választott tagok aránya az utóbbiak javára tolódott el, amit a résztvevők többsége demokratikusabbnak ítélt az eddig követett gyakorlatnál. Így a jövőben a beosztott egyetemi tanárok oktatótársaikhoz hasonlóan választás útján kerülhetnek be a testületbe.

A minimális különbséggel alulmaradt 1. változatra leadott nagyszámú szavazat jelzés értékű, és a július 1-jével hivatalba lépő Tanács munkája során nem hagyhatja figyelmen kívül.

Az időközben megválasztott tanszéki képviselők névsorát már közölte a Szegedi Egyetem, a Tanács elnökének pedig Kiricsi Imre docenst választották a szakterület oktatói és kutatói.

Összeállt tehát az új vezető testület, eredményes munkájukhoz bizalomra és konstruktív légkörre van szükség. Ezt azonban nem segítik Bán Miklós választási manipulációra hivatkozó gyanúsításai és az olyan rágalmak mint pl.: „a régi vezetés által kiszemelt, és az újabban jellemző sietséggel előléptetett egyetemi tanárt tudjuk a Tanács új vezetőjének megválasztani." Szerinte csak csoda folytán jöhet be más verzió.

Ezek az állítások nemcsak egy kémikus oktató becsületét sértik, de alkalmas a megújulóban lévő tanszékcsoporti, kari és egyetemi vezetés lejáratására is.

Burger Kálmán,
Hannus István,
Molnár Árpád,
Nagypál István,
Pálinkó István
Kémiai Tanszékcsoport

Emlékezés Kőszegi professzorra

A SZOTE Gyógyszerésztudományi Kara és a Magyar Gyógyszerész Társaság Csongrád megyei szervezete május 16-án tudományos emlékülést tartott az orvosegyetem egykori tudós-oktatójának Kőszegi Dénes professzornak emlékére. E napon leplezték le emléktábláját is, ahol ***Bernáth Gábor*** *professzor mondott emlékbeszédet. Alább részleteket közlünk az ott elhangzottakból.*

Kőszegi professzor halálának 15. évfordulóján, 1985. október 5-én rendeztünk tiszteletére emlékülést. A mai ülés is kerek évfordulóhoz kötődik. 1911-ben, tehát nyolcvan éve, hogy egyetemünk jogelődjén, a Kolozsvári Tudományegyetem Kémiai Intézetében Kőszegi Dénes „vegyésznövendék" lett. A „vegyésznövendék" megbízatást, mely a mai fizetett demonstrátori állásnak felel meg — írásbeli és szóbeli „versenyvizsgálaton" nyerte el.

Szolgálata Fabinyi Rudolf professzor intézetében kezdődött. Fabinyi, a híres analitikus Németországban Bunsen tanítványa volt. Fabinyi professzor analitikus volt és a kolozsvári intézeten belül megszervezte a „Vegykísérleti Állomást", melynek szintén igazgatója lett. Ez az intézet az élelmiszerellenőrző minőségi vizsgálatok mellett kémiai-technológiai vizsgálatokat, így ivóvíz-, ásványvíz-, gáz-, olaj-, kőszén-, ásvány- és ércvizsgálatokat is végzett. E munkában is részt vett Kőszegi Dénes és ezt a tapasztalatait Szegedre is elhozta és alkalmazta.

Az I. világháború következményeként a Kolozsvári Tudományegyetem 1919—20-ban Budapesten, majd 1921-től Szegeden működött. Az egyetem munkájában Kőszegi Dénes 1963. szeptember 1-jei nyugdíjba vonulásáig tevékenyen részt vett. Az egyetem I. és II. számú Kémiai Intézete Szegedre települését követően egy évtizedig a Klauzál Gábor (ma Radnóti Miklós) Gimnáziumban működött. A Szerves és Gyógyszerészi Vegytani Intézet Igazgatója Széki Tibor professzor volt, aki a gyógyszerészhallgatók kiképzését Kőszegi Dénesre bízta. Kőszegi Dénes 1933-ban lett egyetemi magántanár „Gyógyszerészi Kémiai Analitika" tárgykörben. A Szerves és Gyógyszerészi Vegytani Intézetből 1947-ben vált ki az önálló Gyógyszerészi Vegytani Intézet. Ennek az új intézetnek a megszervezését is Kőszegi Dénes végezte. Azon túlmenően, hogy a gyógyszerészhallgatók kémiai képzését az 1920-as évek végétől kezdve ő irányította, részt vett a vegyészhallgatók képzésében is. E területen a kémiai technológiai és élelmiszervizsgálatok bevezetésével a Kolozsvári Vegykísérleti Állomáson szerzett tapasztalatait alkalmazta.

Kőszegi Dénes a klasszikus analitikus nemzedék utolsó tagjainak egyike volt, a klasszikus gravimetriás és titrimetriás eljárások kiváló elméleti és gyakorlati ismerője. Legismertebb analitikai eljárása az ún. „Kőszegi-féle szulfátmeghatározás" — melyet az analitikai tankönyvek, monográfiák ismertetnek.

Kőszegi Dénes idején az intézet két részre oszlott. Az analitikai csoportba Salgó Éva docens és Morvay József későbbi professzor volt sok évig munkatársa. A szervtelen és analitikai csoportban dolgozott még Gátiné Simon Marianna és néhány évig Stájer Géza, Stájer Gézáné, Simon Lajos és Gaizer Ferenc. Az intézet szerves kémiai kutatócsoportját, mely szerves kénvegyületek szintézisével és reakcióival foglalkozott — Vinkler Elemér docens vezette, aki 1963. szeptember 1-jétől intézetvezető utódja lett. Ebbe a csoportba tartozott Szabó János, Klivényi Ferenc és Lázár János.

Kőszegi professzor főbb tudományos eredményeit az öt és fél éve tartott Kőszegi emlékülésen Morvay József ismertette. Szabad legyen ezen ismertetőből egy bekezdést idéznem: „Foglalkozott az alkálifémeknek a kalcium és magnéziumtól való kvalntitatív elválasztásával, a merkuri-ammónium-klorid értékmeghatározásával, a viaszok ecetsavfelvevő képességével, a hipofoszfitok térfogatos meghatározásával, a réz, a schweinfurtizöld, a szulfátion, a merkurokloríd meghatározásával, a magán-oxid oxidációjával, a fűszerpaprika keményítő szennyezésével, a merkuro- és merkurijodid értékmeghatározásával, a dikálium-merkuri-tetrarodanid alkaloida és amin reagenssel, a kénsav és salétromsav egymás melletti meghatározásával, a háromértékű vas lecsapásával könnyen szűrhető és mosható alakban a kén meghatározásával szénvegyületekben térfogatos úton, alkáli karbonátok és bikarbonátok egymás melletti meghatározásával. A ferrum hydrogenio reductum színvastartalmának a meghatározásával, az ecetsavmaradék és acetilgyök jodometriás meghatározásával, az ammónia és ammónium vegyületek oxidációjával és brommetriás titrálásával és az antimon-penaszulfid meghatározásával.

Sokat foglalkozott az édesciros alkohollá és cellulózzá való ipari feldolgozásának kérdéseivel."

A régi szegediek — és a nem egyetemi polgárok közül is sokan — emlékeznek nem éppen csendes kis Sachs motorjára, melyen még 75 éves kora közelében is bátran robogott, az akkor sokkal kevésbé zsúfolt szegedi utcákon.

Az országot időskori tudományos témája, az édesciros felhasználása érdekében saját kocsiján bejárta. Külföldre, mint a krónikák említik, azzal az indoklással nem ment, hogy az útlevélhez túl sok papírt kell kitölteni. Magas kora ellenére sem érhette meg határaink felnyitását, a külföldi utak könnyebbé válását. Ez csak tanítványainak, korábbi munkatársainak adatott meg, akik éltek is a lehetőséggel. Volt intézeti munkatársai közül többen szolgálati útjaikon, konferencián vagy ösztöndíjjal távoli országokat látogattak meg keleten és nyugaton, északon és délen egyaránt.

Kőszegi professzor felesége, Tömörkényi Erzsébet az 1980-as évek közepén 100 ezer forintos alapítványt tett néhai férje emlékére. Az alapítvány szerint a letétbe helyezett összeg kamatait minden évben egy olyan gyógyszerészhallgató kapja, aki gyógyszeranalitikából legjobb pályamunkát vagy tudományos diákköri dolgozatot készített. Ugyanakkor Kőszegi Dénes emlékérem is készült Fritz Mihály szobrászművész alkotásaként.

Kőszegi Dénes emléke tovább él a gyógyszerész- és kémikus nemzedékekben, akiket tanított. Irányításával a Gyógyszerészi Vegytani Intézet 1945 után több mint 130 tudományos közleményt publikált. Az 1963—1975 időszakra nincs pontos adatom. 1975-től folyamatos a számozás, mely az előadásokkal, jegyzetekkel, disszertációkkal ma már az ezerhez közelít.

Kőszegi Dénes emlékét nemcsak a tudományos folyóiratok, monográfiák, egyetemi évkönyvek őrzik, hanem tanítványai és tanítványainak eredményei, valamint a jelen és jövő nemzedékek, akiknek mai és jövő munkájához Kőszegi Dénes tevékenysége szolgáltatta az alapokat.

Egyetemi Tanácsülés a JATE-n

A József Attila Tudományegyetem június 6-án tartotta a májusban elmaradt Egyetemi Tanácsülést. Első napirendi pontként személyi ügyek szerepeltek. Sor került különböző kitüntető címek adományozására; ezen belül: dr. Baróti Dezső „Doctor honoris causa"; „Professor emeritus címet; dr. Horváth Róbert (ÁJTK); dr. Nagy László (ÁJTK); dr. Károly Sándor (BTK); dr. Orosz László (BTK) pedig a „címzetes egyetemi docens" kinevezést kapta. Ezt követően tanszékvezetői kinevezésekre került sor, melynek során Nagy József egyetemi tanárt két évre a Neveléstudományi; Ressné Ivanics Mária adjunktust egy évre az Altajisztika; Serfőző Lajos egyetemi tanárt három évre az Új- és Legújabbkori Magyar Történeti; Trogmayer Ottó docenst három évre a Régészeti; Bassola Péter docenst egy évre a Német Nyelvi és Irodalmi Tanszék élére nevezték ki. Viszont nem kapta meg a minőségi többséget tanszékvezetői kinevezéséhez Anderle Ádám egyetemi tanár. Az Egyetemi Számítóközpont élére öt évre kapott vezetői megbízást Makay Árpád; a főtitkári posztot pedig még két évig Tóth Károly fogja betölteni az egyetemen. Ezek után tudományos főmunkatársi és docensi pályázatok kerültek elbírálásra. Zimonyi Istvánt tudományos főmunkatárssá (Altajisztika); docensekké pedig Bobvos Pált (Mezőgazdasági és Munkajog); Csorba Lászlót (Új- és Legújabbkori Magyar Történet); Kontra Miklóst (Angol Nyelvi és Irodalmi); Kukoveczné Zentai Máriát (I. sz. Magyar Irodalomtörténet); Penkéné Jancski Olgát (Francia Nyelvi és Irodalmi); Pándi Lajost (Új- és Legújabbkori Egyetemes Történet); Tar Ibolyát (Klasszika Filológia); Bartha Miklóst (Számítástudományi); Fehér Lászlót (Geometriai); Halasy Katalint (Állattani); Hegedűs Jenőt (Analízis); Heténvi Magdolnát (Ásványtani); Plánkáné Szabó Teréziát (Fizika—Kémiai); Rácz Bélát (Optikai és Kvantumelektronikai); Szabó Margitot (Növényélettani); Várkonyi Bernátot (Kolloidkémiai); Farkas Beátát (Közgazdasági); Béniné Farkas Máriát (Olasz Nyelvi és Irodalmi) nevezte ki az Egyetemi Tanács. Nem fogadta el azonban Helembai Kornélia (Pszichológiai Tanszék) pályázatát, valamint levette a napirendről Hoffmann Zsuzsanna (Ókortörténeti Tanszék) kinevezési kérelmét is.

Második napirendi pontként különböző szabályzatok kerültek módosításra: így a „Jó tanuló — jó sportoló" cím adományozása, melyet az elnyert hallgató, a karokon abban az évben adományozott maximális Köztársasági Ösztöndíj kétszeres összege mellett, egy díszes oklevél és emlékplakett kíséretében vehet át. Most került elfogadásra a különböző vállalkozásitevékenység-vállalás, -végzés, -elszámolás szabályozása is, melyben a korábbi megállapodásokhoz képest egyetlen módosítás született: az érdekeltségi alap felhasználására vonatkozó döntés továbbra is a rektor hatáskörébe tartozik, azonban köteles az Egyetemi Tanács mellett az Érdekképviseleti Tanács véleményét is figyelembe venni. Változtatás nélkül és egyhangúlag sikerült elfogadtatni viszont az Egyetemi Doktori Szabályzat módosítását.

Ezt követően az Oktatástechnikai Központ (OTEK) átszervezésére tett javaslat megvitatására került sor. Ennek értelmében: teljes körű leltár készül június 30-áig az OTEK vagyonáról; augusztus elsejétől az eddig ott dolgozó dr. Gévai Gábor és dr. Pálné dr. Wenner Éva átkerül a TTK vagy BTK-ra; Lovász Károly a Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskolához került oktatástechnikusként, hogy segítse hallgatóinknak a JGYTF-en folyó oktatástechnikai oktatást; illetve ugyanoda egy tanári képesítéssel rendelkező videotechnikust fognak még felvenni. A részletes együttműködési megállapodás kidolgozására pedig a főiskolával majd csak ezek után fog sor kerülni.

Az Egyetemi Tanács elfogadta Mikola Tibornak, a BTK dékánjának javaslatát is, melyet a magyar őstörténet B/szak és a tibetisztika B/szak indítására tett. Végül a rektor javaslatára az egyetemi lakásalap létesítéséről döntött a tanács egyhangúlag. Ennek értelmében a pénzmaradványokból — az első félévben várhatóan ez 500 ezer forint — egy olyan lakásalapot hoznak létre, mely az egyetempolitikai érdekeket figyelembe véve dönt az alap fölhasználásáról; a döntéssel pedig a rektort bízták meg.

K. A.

A város napja

Azzal, hogy *1719. május 21-én III. Károly* szabad királyi város státust adományozott Szegednek, a polgári erények szabad gyakorlására nyílt lehetőség — emelte ki *Lengyel András* történész a város napján tartott ünnepi önkormányzati közgyűlésen. Mint mondta, Szeged története törések és újrakezdések sorozata. E múlt legfontosabb erkölcsi üzenete az, hogy a katasztrófák — mint például a nagy árvíz — a polgárok kitartása nyomán áldássá változtak. A legnehezebb pillanatban is volt mibe kapaszkodni, mert mindig voltak olyanok — egyszerű emberek és vezetők — akik tették a dolgukat, és szembeszálltak az önös érdekeket érvényesítőkkel. Az emberi ambícióknak természetesen most is feltételei vannak, melyek nem pótolhatók deklaratív kinyilatkoztatásokkal. A politika feladata ezek megteremtése; a korlátok megszüntetése, a szabad élet mozgásterének bővítése. Ehhez konszenzusra és a „szabadság kis köreinek" kiterjesztésére van szükség, mely legalább annyira civilizációs, mint politikai kérdés. Míg az önkormányzat feladata az, hogy a lakosság érdekeit — *Bibó István* szavaival élve — szakszerűen és etikusan szolgálja, addig a város minden lakójának közös felelőssége, hogy megőrizzük és gyarapítsuk az itt felhatalmazott kulturális értékeket, mert csakis ez adhat helyzeti előnyt Szegednek. A város sajnos nem mindig ismerte fel és el értékeit, sőt, ez a veszély ma is kísért; a méltóságosság kialakítása tehát legfontosabb feladataink egyike. Csakis így válhat Szeged mindannyiunk valódi otthonává, mely életünk belső része, és keret képességeink kibontakoztatásához — zárta ünnepi köszöntőjét Lengyel András.

A közgyűlésen Szeged város díszpolgárává avatták Szőkefalvi-Nagy Bélát, aki a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, majd a József Attila Tudományegyetem matematika tanáraként, tanszékvezetőjeként jelentősen hozzájárult a város szellemének fejlődéséhez, nagyobb elismeréséhez. Az ünnepi közgyűlésen került sor művészeti alkotódíja átadására is; a város napját a Móra Ferenc Múzeum előtt tartott ünnepség és a Nemzeti Színház Varázsdoboz című balett-előadása zárta.

— keczer —

PRÓBASZÁM

A JATE újságíró iskolájának melléklete

HÉTFŐ, 1991. JÚN. 10.

Bemutatkozó

A következő lapokon a JATE-Újságíróképző program hallgatóinak debütáló írásait olvashatják.

Kezdő tollforgatók lévén előfordulhat, hogy nem mindegyik cikk viseli magán a profizmus minden jegyét. Közülünk többen csak ennek a képzésnek a segítségével kerülhettek olyan közel a zsurnalisztika néha bizony bonyolultnak tűnő világához, hogy most nyomtatásban is láthassák próbálkozásaik eredményét. Ennyit mentegetőzésül.

A szervezők jóvoltából próbaszámunk műfaji repertoárja, témaválasztéka igen gazdag. Szíves figyelmükbe ajánljuk: többek között a politika, a társadalom, a művészet, a kultúra területéről készült írásainkat: riportot, publicisztikát, tudósítást, glosszát.

E hasábokon szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik lehetővé tették számunkra ezt a bemutatkozást. Célunk nem több és nem is kevesebb annál, ami egy ilyen 4 oldalas „premier press"-től elvárható: szeretnénk elgondolkodtatni, szórakoztatni, aktuális anyagokkal informálni önöket.

Ehhez kívánnak kellemes és hasznos időtöltést: a

HALLGATÓK

Ballagási beszéd

Kedves ballagó diákjaim!

Meghatottságtól fűtött szavakon szólok hozzátok, igaz ehhez segített a IV. C. osztálytól kapott whisky is. Lezárult egy korszak az életetekben, kiléptek a nagybetűs ÉLET-be, Lajos bácsi, a pedellus már ki is nyitotta patinás középiskolánk kapuját.

Vége a boldog gyermekéveknek, egy-két hét múlva már érett emberek lesztek, már ha ezt valaki elhiszi nektek az érettségi bizonyítvány alapján. Magam is nehezen hiszem, hiszen ilyen esős időben még a cseresznye is lassabban érik. Végigküszködtük egymással a négy évet, volt benne jó is, rossz is, mindenesetre felejthetetlen emlékekkel búcsúzunk egymástól. Sosem felejtem el, hogy ez volt az első évfolyam, amelyik még KISZ-tagként érkezett, s amelyiket már megosztott az IDF-Fidesz politikai ellentét.

Ti voltatok az utolsó ifjúgárdisták s ti vagyok az első nemzeti gárdisták. Ez azért nagy fejlődés. Ti már nagyjából tudjátok, mi vár rátok. Felvételi túljelentkezés, minimálbér alatti kereset, megfizethetetlen albérlet, munkanélküliség. Ugyanakkor van bennetek akaraterő, hogy túllépjetek ezeken az apró nehézségeken. Ennek bizonyítására először talán a matematika fakultációsokat hoznám fel, akik tavaly tavasszal áldozatos harcok árán kiszorították a neppereket a Nagyáruház elől, s három teljes órán át ők uralták a szegedi valutapiacot. Nem megvetendő a történelemfakultáció eredménye sem, akik az egész tanári karról bebizonyították, hogy gyűlölték a Kádár-rendszert, s március 15-én nemzetiszínű poharakból itták a bort ultizás közben. Köszönettel tartozom a biológiásoknak is, akik ilyen széppé varázsolták iskolánkat kiirtva a vörös szegfűt, és piros-fehér-zöld tulipánt ültetve a helyére. Nem felejthetem ki a számítógépes fakultációt sem, akik rátukmálták a Macintosh-cég egyik üzletkötőjére a 15 éves Videoton-computereket mint csúcstechnikát; cserébe a legújabb Apple modellekért. Szakmai tudásotokon kívül bizonyítottátok együvé tartozásotokat is, mikor közösen harcoltatok a dohányzás nyilvános engedélyezéséért és kibírtátok röhögés nélkül, mikor a volt párttitkár az első miséjét celebrálta. Mindig felkaroltátok az elesetteket, nemes szívetekkel nem bírtátok nézni, hogy tanáraitok ittas állapotban egyedül legyenek kitéve az éjszaka veszélyeinek, hűséges társaikká szegődtetek.

Persze, mint minden évfolyamnak, nektek is megvoltak a fekete bárányaitok. Nem volt szép Csurka Istvánnak egy tórát küldeni ajándékba, Jeszenszky Gézát Zwack unicummal kínálni, s nem hiszem, hogy Orbán Viktor örült, mikor megmutattátok neki KISZ-tagkönyvének fénymásolatát.

Mindezek előbb-utóbb szép emlékké magasztosulnak majd, mint ahogy ez a mai nap, a ballagásotok napja is. Gyönyörű volt a gépzene, bár az én koromban még legalább a „Ballag már a vén diák"-ot fejből is tudtuk. Igaz, én háromszor érettségiztem. Nem akarok sokat beszélni, hiszen eleredt az eső, s könnyek helyett már esőcseppek szántják végig arcomon az évek véste barázdákat.

Menjetek, fogyasszátok el a ballagási ebédet, s akit érdekel, vasárnap délelőtt 10 órakor az első emeleti folyosón meg lehet nézni a holnaputáni érettségi tételeket.

CIÁN

Tanácskozás az egyházi ingatlanokról

Hódmezővásárhelyen a Városháza dísztermében szombaton délelőtt 10 órától az egyházi ingatlanok tulajdonosi rendezéséről szóló törvényjavaslatról tartottak fórumot. A Képviselő Iroda és a helyi Önkormányzat szervezésében dr. Salamon László országgyülési képviselő az Alkotmányügyi Bizottság elnöke, dr. Grezsa Ferenc országgyülési képviselő, az MDF frakció vezetőségi tagja és dr. Kószó Péter országgyűlési képviselő tájékoztatta a jelenlevőket. A beszélgetést dr. Antalóczy Péter, a helyi MDF szervezet tagja vezette. A rendezvényen megjelent dr. Rapcsák András polgármester is. A mintegy 35 fő, jórészt a különböző egyházak képviseletében volt jelen. Az elképzelések szerint a törvényjavaslat elfogadása után két ütemben valósulna meg. Először a tulajdonviszonyok rendezése, majd ezek működési feltételeinek megteremtésére kerülne sor. A felvetett kérdések zömében a jelenlegi tulajdonviszonyok tisztázatlanságát, a személyi és tárgyi feltételek kilátástalanságát vetette fel. dr. Salamon László válaszában elmondta, hogy a törvénytervezet elfogadása után létrehoznának egy ún. vallásalapot, mely a költségvetéstől való függetlenséget célozná. Alapcél, hogy mindennek működnie kell, ezért alapelvként jelölte meg a fokozatosságot, a kezelhető optimális vállalást az egyházak részéről, a társadalmi hatékonyságot szolgáló elv érvényesítését.

CSÜRKE

Alf a Ligetben

Alf vidáman csoszogott a lépcsőn, kezében egy nagy adag karamella puding. Neki már gyermeknap van.

– Kilátsz ebből a maskarából? – kérdeztük a tíz év körüli gyermeket, aki akár fiú, akár lány is lehetne.

– Hát nem nagyon, de amit kell, azt látom.

A Százszorszép Gyermekház előtt bohóckodik Alf a gyerekekkel, akik gyurmáznak, Kandi-totóznak és Barbie ruhájának szabásmintáját készítik, vagy pukkasztgatgatják a léggömböket. A szülők a pénztárcájukat nyitogatják, a sétarepülőben ücsörgő gyerekek fentről csodálkozhatnak rá a felnőttek világára. A földön a hangulat már alakulóban, bár még kevesen vannak, hiszen a „valódi" gyermeknap csak holnap lesz.

Egyes szülők – egy évben egyszer – megengedik gyermeküknek a négyszáz forintos repülőjegyet, mások egy „Ne pattogj!" válasszal intik le marcipánra ácsingózó pujájukat.

Igazuk van. Ma még nincs gyermeknap. Majd talán holnap. Majd ha övék lesz a világ...

A várható hangulatból a nevelőotthonos gyerekek még semmit sem érzékelhetnek, mert:

– A hétvége eltávos, a gyerekek közül néhányan „szabadságra" mennek, ezért nálunk a gyermeknap kedden lesz. – tájékoztatott Mikes István pedagógus. – A Gumigyár szervez számukra egész délutános programot. Ott mindannyian együtt ünnepelhetnek, az óvodásoktól a majdnem felnőttekig.

A szerencsésebbek, akiknek volt kihez hazamenniük, azok már vasárnap „ujjé a Ligetben..." Elfelejthetik, hogy ők egy kicsit mások...

Holnap mi is kimegyünk. Imádjuk a léggömböket...

BARTH–KIRÁLY

RMDSZ kongresszus – közelebbről

Bárány Ildikó Temesváron nyugdíjas körzeti orvos, novellái rendszeresen jelennek meg romániai magyar kulturális lapokban. Hétfőn a Máltai Szeretetszolgálat aktivistájaként érkezett Szegedre. A Romániai Magyar Demokratikus Szövetség II. kongresszusáról kérdeztük.

– Hogyan készítették elő a kongresszust?

– Az RMDSZ kolozsvári titkársága készített egy programtervezetet, mely a küldöttek előzetes javaslatait is tartalmazta. Ezzel párhuzamosan Temesváron, a MISZ (Magyar Ifjúsági Szövetség) központjában szü letett egy másik tervezet, és egy szervezeti szabályzat is, mely más szempontból vizsgálta az RMDSZ működését.

– Melyek a legjelentősebb kü lönbségek a két koncepció között?

– A kolozsvári változat szerint a szervezetnek egyéni tagjai lennének. A MISZ koncepciója értelmében csak kollektív tagja lehet az RMDSZ-nek. Ennek célja, hogy a pluralizmusnak teret biztosítson. Megpróbáltuk különválasztani a politikát a társadalmi szervezéstől. Ugyanis valódi politizálás a Parlamentben történik, a frakció döntéseinek előkészítése hozzáértést, szakembereket igényel. Ezzel is foglalkozna az RMDSZ, de az önképző körök, szakkörök segítségével lehet a tömegekben tudatosítani a hova tartozást. Itt van szükség az RMDSZ társadalmi szervező munkájára. Tehát változatunk szerint egy elnökre és e funkciókat fölvállaló két alelnökre van szükség. A kongresszuson a temesvári és a kolozsvári elképzelést ötvözve alakítottuk ki az új szervezeti szabályzatot. Az elnökség nyolc tagját meghatározott munkakörre választottuk: egy-egy tag felügyeli a politika, a gazdaság, a társadalom, a kultúra és az oktatásügyet, továbbá hárman a szórványvidék 3 nagy körzetét.

– Hogyan történt az elnökválasztás?

– Az ülésen jelenlevő *Tőkés László* Király-hágó melléki püspök úr iránt megnyilvánuló tisztelet és szeretet jele, hogy mindenki elnököt akart belőle csinálni, pedig ilyen elfoglaltság mellett ez nem megy. Végül kiegyeztünk abban, hogy legyen tiszteletbeli elnök, így jogot kapott, hogy az elnökségi üléseken részt vegyen, s hogy külföldön képviselhesse a szervezetet. Elnöknek a fontolva haladó *Domokos Gézát* választottuk, míg elnökhelyettesnek *Szőcs Gézát és Kolumbán Gábort.*

– A MISZ programtervezetének milyen sikere volt?

– A program és a kongresszus is nagyon jól sikerült. Újdonság, hogy a program hivatalosan is elismeri, a *defenzív politizálással nem mentünk semmire,* sokkal radikálisabban kell kitartanunk a nézeteink mellett. Leszögezi, hogy nincsenek irredenta követeléseink, sem elszakadni, sem területi autonómiát nem akarunk. Ugyanakkor kimondjuk, *mint államalkotó szubjektum egyenlőek vagyunk a román néppel, így jogot formálunk a törvénykezésben való részvételhez.* Meglepődve tapasztaltuk, hogy a Parlamentben és a jobboldali román sajtóban a szokásos nacionalista hozzászólások nem hangoztak el. Végre olyan program született, ami a valós egységet biztosítja.

– A kongresszus értékelte-e a parlamenti frakció munkáját?

– Méltatta tevékenységüket, és azt, hogy *állják a támadásokat* a vatrás kirohanásokkal szemben. Ugyanakkor felsorolták azokat a pontokat, ahol következetesebben ki kellett volna állniuk a nézeteik mellett. Ezek közül a legfontosabb, hogy az alkotmánytervezet szerint Románia egységes nemzeti állam. Ennek elfogadása egyenlő a mi halálra ítélésünkkel. Frakciónk e pont szavazásakor tartózkodott. Ezt nagyon rossz néven vette az RMDSZ tagsága. Még akkor is, ha a „nem" szavazatnak sincs nagyobb jelentősége, hiszen a Front szavazógépezete úgyis mindent megszavaz, amit csak akar.

DOBOZY CSILLA

Az emberek kertje

Esős napon látogatok el az állatkertbe. Szinte kihalt a környék, nagyon kevés a látogató annak ellenére, hogy szombat van. Ilyen időben senki sem mozdul ki szívesen otthonról. A pénztárnál, míg a belépőmet veszem, a jegyárusító néni váratlan kérdéssel lep meg.

– Nem Debrecenből jött véletlenül?

– Nem. Miért kérdezi?

– Debrecenből várunk egy magányos fiatalembert, az ottani állatkerttől. El akarnak vinni egy majmot. Ezért kérdeztem, semmi másért.

Hová tehetnék én egy majmot? Talán egy kisebb termetű selyemmajmocskát bele tudnék gyömöszölni az irattáskámba. Végül mégis inkább csak egy sorozat állatfotót veszek a pénztárnál. Így talán mégis könnyebb hazavinni őket.

Az állatkerti út szinte teljesen kihalt. Csak két, 12 év körüli fiú sétál előttem a betonjárdán. Az egyikük meglát egy csigát maga előtt; nagy lelkesedéssel közelebb lép hozzá, és hangos recsegéssel széttaposса. Azután körülnéz, engem is meglát, amikor hátrafordul. Igyekszem rosszalló tekintettel nézni rá, nem szól semmit, tovább ballagnak a barátjával együtt.

Lassan odaérek a ragadozókhoz. Az egyik ketrec a mocsári hiúzoké; a nőstény egykedvűen kuksol a ládájában, a hím pedig idegesen fel-alá járkál egyik rácstól a másikig. Talán a házasélet gyötrelmei hozták ki a sodrából, ennek a fajnak az egyedei ugyanis természetes környezetükben nem élnek együtt, csak a párzási időszakban találkoznak. Itt mégis együtt tartják őket egy szűk ketrecben. És ők még a bíróságra sem mehetnek, hogy válópert indítsanak.

A lámák ketrecén tábla figyelmezteti az óvatlan látogatókat: Az állat veszélyes! Harap, köpköd! A figyelmeztetés jogos: az egyik láma néhány perc alatt többször is az emberek felé köp. Valószínűleg ez az egyetlen szórakozása. A kétpupú tevék előtt egy kislány álldogál. Láthatóan megbabonázza az állat blazírt megvetése, résnyire nyitott szeme.

– Anyu, ugye nem engem néz – kérdi félős hangon – jaj, menjünk innen, gyorsan! – már kiabál.

A kenguruk ketrece előtt a szemerkélő eső ellenére is többen összegyűltek: belül az erszényes emlősök egykedvűen eszegetnek, kívül a pénztárcás emlősök hangoskodnak, mutogatnak. Mindenki a vadaspark büszkeségét, az albínó kengurubébit akarja látni. Nagy sokára ki is dugja a fejét az anyja erszényéből és körülnéz hatalmas vörös szemeivel. Tényleg érdekes látvány, mellette elszürkül a többi, egyébként is szürke kenguru.

A madarak részlege a leghangosabb: az emuk, daruk és papgájok versenyt rikoltoznak. A gólyák viszont némán, szomorúan gubbasztanak. Ketrecük fölött nincs drótháló, mégsem tudnak elrepülni; a szárnytollaik ki vannak tépve. A papagájok viszont vidáman rikoltoznak, s ahogy kisüt a nap, egyre mozgékonyabbak lesznek. Az idő javulásával szaporodnak a látogatók is: gyerekkiabálás vegyül az állatok kórusába. Egyik ketrecnél 8 év körüli kislány és az anyukája „in flagranti" találják az apró fekete selyemmajmocskákat. Az állatok nem jönnek zavarba, a kislány sem, az anyuka azonban annál inkább. A kislány türelmetlen kérdésére, hogy mit csinálnak a majmok, előbb gondolkodik, aztán kivágja:

– Játszanak! És most már gyerünk tovább!

Az egyik állatgondozó kiül a padra pihenni. Fiatal, talán húszéves sincs. Leülök mellé beszélgetni. Elmondja, hogy bár szereti az állatokat, azért nem ez álmai munkája. Eredetileg marósnak tanult, de két évig sem dolgozott a szakmájában, inkább szólt a nagybátyjának, aki a vadasparkban dolgozik, hogy hozza be őt is ide.

– A fizetésem valamivel jobb, mint a gyárban. Ez a fontos, nem? Valamiből élni kell, nem? – kérdezi kicsit emeltebb hangon. Egyetértő bólogatásomra megnyugszik. Kedvenceiről, a ragadozókról kezd beszélni, szerinte jobb dolguk van az állatkertben, mint a vadonban volt.

– Minden nap készen tesszük eléjük a kaját, mindent megkapnak, nem? Egy szalmaszálat sem kell keresztbe tenniük érte, nem? Tudod, mit mondok: néha kicsit irigylem őket; jó lenne ha engem is így ellátnának mindennel. Könnyebb lenne az életem, nem?

Nem szólok semmit, csak bólogatok, azután elbúcsúzom tőle. Amikor kilépek a park kapuján, lassan megint elered az eső.

JOÓ SÁNDOR

Mesék „bent”-ről

Esős a szombat délelőtt. Nincs most kerti foglalkozás a *Vakok Intézetében*, a Tisza-parton. Becsöngetek a kapun. A nővér érdeklődő arccal fogad:

– *Kihez jött?*

Elmondom célomat. Pár perc várakozás után a telefonhoz hívnak. Egy kedves, meleg női hang üdvözöl a vonal másik végéről: *Lázár Sándorné*, az igazgatónő. Megtudom tőle, hogy az intézet teljesen nyitott, szabadon jöhetnek a látogatók. Úgy érzem, örül nekem. Fürgén adja az instrukciókat: hová menjek, mit nézzek meg, kivel beszéljek. Elmondja azt is, hogy itt nem csak vakok élnek, hanem lelkileg sérült, magányos, idős emberek, sőt szellemi fogyatékosok is. A földszint ágyhoz kötött lakói ők, akikhez soha nem jön látogató.

– *Ők csak a mieink* – hallom a szomorú hangot a telefonban.

Piroska nővér először egy kórteremszerű női szobába vezet. Üresek az ágyak, lakóik tévét néznek a szomszéd helyiségben. Csak egy idős asszony van a szobában. Pihen, rádiót hallgat. Ő Margit néni, az intézet 86 éves, sima arcú lakója. Kórházi dolgozó volt 39 éves koráig. Akkor hirtelen, minden átmenet nélkül elvesztette a szeme világát. Tizennyolcszor műtötték, majd 1950-ben ide került. *Margit néni* nehezen kezdi a mesét, de gyorsan belelendül, egyre felszabadultabb.

– Amikor ide kerültem, két hétig vezettek. Aztán megtanultam mindent: merre menjek, hova nyúljak. Nekem itt a legjobb. Ez az otthonom. Amíg nem betegedtem meg, én tartottam rendben az egész szobát. Törölgettem, ágyaztam, kimostam a mosdót, még a mosodába is lejártam a szennyessel. Mindenben segítettem a nővéreknek.

Ezzel az ápolónő is egyetért. Margit néni olyan volt itt sokáig, mintha nem is az intézet gondozottja, hanem gondozója volna. És valóban: hallása tökéletes, megszokta már, hogy nem lát, s valami olyan harmónia sugárzik a szavaiból, ami csak egy igazi nőnek lehet sajátja. Meg is kérdem tőle:

– *Van-e, volt-e férje?*

– Nem volt. Két nagy szerelmemet temettem el. Az elsőnek levágta a lábát a villamos, a seb elfertőződött: belehalt. A második építkezésen dolgozott, lezuhant és összetörte magát. Udvaroltak, jártak hozzám. Csak ők ketten voltak az „igaziak”.

– *És most?*

– Most meg itt vannak a keresztgyerekeim. Meg szoktak látogatni. Nagyon szeretem őket.

Búcsúzom Margit nénitől. Közben a nővér vázába teszi a virágot, amit hoztam. Margit néni elmosolyodik, mintha látná. Nagyon szereti a virágot. Mikor kilépek a szobából, még utánam szól:

– *Mégiscsak nagyon jó, hogy beszélgettünk. Jöjjön máskor is!*

Folyosó. Fal mellett tapogatózó embereket hagyok magam mögött. A szobákból zene és beszélgetés hallatszik. Egy faliújságon a heti program olvasható: hétfőn délelőtt felolvasás a napi sajtóból, délután udvari foglalkozás. Kedden séta a ligetben, regényolvasás. Szerdán egyéni foglalkozások. Csötörtökön zenés teadélután. Pénteken folytatódik a regény...

Egy kedves úr mosolyogva emelkedik fel a fotelből. Barátságosan bemutatkozik: *Pós Péter*. Nagyon gyengén lát, emellett halláshibával született. Mégis ő a teadélutánok egyik fő zenésze. Chopint játszik, no meg néha olyat is, amit maga komponált. Az ELTE-n végzett, magyar szakon. Aztán középiskolában tanított is. Ady a kedvence. Mosolyogva mesél nekem azokról az időkről. Arról, hogy milyen fontos a logikus gondolkodás a tanításban és a tanulásban is.

– *Az irodalmat vagy a nyelvészetet kedveli jobban?*

– Tudja, én nagyon szeretem a verseket. Nagyon. De az irodalomban meg lehet hasonlani, míg a „t” mindig az accusatív rangja marad.

A búcsúzásnál Péter cinkosan rám kacsint.

– Ha gondja van a nyelvtannal, jöjjön hozzám!

Erzsébet sem lát, de gyönyörűen énekel. Használ veszi ennek az intézet kultúrműsoraiban. Tőle tudom azt is, hogy dolgozni szoktak, s fizetést kapnak érte. Gyufásdobozokat készítenek. Terveznek, hogy telefonkagylókat is fognak szerelni: aki nem lát, szétszedi, aki *csak* gyengénlátó, összerakja. Így van ez rendjén: sétáikon is így vezetik egymást.

Prohászka Dezső költő. Gyengénlátó és rokkant: baleset érte a kezén.

– Idáig itt a legjobb. Huszonkét évesen idegösszeroppanást kaptam. Pestre kerültem a Róbert-kórház elmeosztályára. Ott ismerkedtem meg egy férfival, akivel vitatkoztunk Szentírásról, emberről, Istenről. Nem voltunk barátok, csak embertársak. Megfogadtuk: ha kikerülünk, a Jób-könyvét fogjuk megvitatni. Aztán *U. J.* híres költő lett, én meg maradtam.

A skizofréniából itt, a Vakok Intézetében gyógyult ki. De látomásai még mindig vannak. Mintha szólna hozzá egy hang, aki jót akar neki. Aki azt mondja, hogy szereti őt. Dezső társkereső-klubba jár, ismerkedik. Szereti a kék színt, a zöldet, a pirosat. Félszeg mozdulattal füzetet csúsztat a kezembe.

– Ezeket én írtam. Olvassa el. De, tudja úgy hiszem, én nem kellek senkinek.

„Az Úr meghalt
értünk
S nekünk élni kell
Mert az életnél
nincsen szebb
sohasem
sehol
élni kell”

FABULYA ANDREA

A zokni

BAKOS ANDRÁS

„Babits zoknijában oson a csend...” „Ma sem borotválkozott, valószínűleg szakállat növeszt a giliszta ...” – olvasom az idézeteket a magazinban, egy erdélyből áttelepült fiatal költő életrajza végén. A szokatlan vers ellenére , és a megszokott hangnemű dicséretözönök miatt nem lepődöm meg. Sőt, ha kérdeznék, ma már nem tudnám pontosan elmondani, hogy akkor mi szokatlant találtam benne. A kritikus, mint az lenni szokott, fontosnak tartja megemlíteni, hogy a költő honnan jött, mint ember, milyen viszontagságokon ment keresztül; a versek csak mellékesen, kivonatolva olvashatók, ráadáskent, egy nagyszerű életpálya bemutatásához.

A versekkel később megbarátkoztam. És a kommentárokkal is. Talán csak az én hibám volt mindaz, ami eddig hitetlenségem és tudatlanságom miatt előfordult velem. Mert ha most, a megváltozott világban mindezt átgondolom, rá kell, hogy jöjjek; az ilyen és hasonló méltatásokra és emelkedett hangú köszöntőkre igenis szükség van. Fontosabbak, mint maguk a versek. Különben az egyszerű olvasó honnan tudná, hogy ezekre az alkotásokra más szemmel kell nézni? Szerencsém volt, hogy a problémát a versek oldaláról közelítettem meg, mert miután többszöri elolvasásra a verseket megszerettem, könnyebben beláttam azt is, hogy *kellenek a dicséretek.*

Később meggyőződtem arról, hogy ha egy költőt komolyan akarunk megismerni, akkor ma már szükségtelen elolvasni a verseit. Él Szegeden egy másik költő, akit - míg nem olvastam a verseit - igazi költőnek tartottam. Miután elolvastam néhány versét, (A kisgazdapárt himnusza, Menjetek haza! címűeket) meggyőződtem, hogy tényleg költő, csak ehhez nem kellett volna olvasnom. Hiszen ő már régebben említette, hogy önmagát pártos költőnek tartja. Tehát nem olyan igazi költő, de mivel ebben a nyilatkozatban *vitathatatlanul benne van az irodalom,* nem is kételkedtem tovább. Van még Irodalom!

Hiszen külföldről, egyenesen amerikából hazalátogató költők tartanak egyre több felolvasóestet. Semmi kétségünk sem lehet, hiszen az előzékeny költők a zsebkendőnyi plakátokon sem felejtik el feltüntetni: amerikában élő magyar költőkről van szó. Mert az amerikai útlevél mifelénk elég jó ajánlólevél, legalábbis jobb, mintha a költők verseiket írnák a plakátra. Mert mit is ér a vers az amerikaiság ellenében ? Bizony nem sokat. Annyit biztosan nem, hogy egy ilyen fontos, ámde kis helyen közölhető legyen. A verseket meghallgathatjuk a felolvasóesten, szerencsésebb esetben olvashatjuk is azokat a Hunnia című irodalmi folyóiratban. Ott a külföldön megjelent magyar verseskötetek kritikáját is elolvashatjuk, de más, érdekes írásokat is. Megtudhatjuk, hogy az egykor hírneves magyar költő, *Somlyó György* fontos kitüntetést kapott, születésnapja alkalmából, ezért a lap fontosnak tartotta, hogy a költőt *Rákosi Mátyás* születésnapjára írott versével emlékeztesse igen elítélhető politikai magatartására. Az irodalmi lap még mindig emigrációban élő szerzői felelősségre vonják Somlyó Györgyöt, hogy nem harcolt az elnyomó kommunista rendszer ellen, hanem inkább írt, fordított, nem teljesítette valódi feladatát. Hiszen a költő az legyen „költő” !

Legalábbis olyan verseket írjon, hogy a Hunnia közölhesse. Mint *A lant* című verseskötet darabjait, amelyről könyvismertetőt és természetesen hosszú méltatást olvashatunk a lap végén. „... *Bennem a szittya ősök vére / mint pogány őrtűz lángja lobban, / hangom magyar rónák zenéje / s akác susog a sóhajomban...*”

Világos. Érthető és „tiszta”. Nem is csoda, hogy a könyvismertetőt író torontói kritikus a klasszikusokhoz méri a szintén Torontóban élő költőt, és leírja, hogy "...a kötet, mely negyven év költői termését tartalmazza, tömény alkotás, hibátlan remekművek sorakoznak benne, szinte nem akad elnagyolt darab. Hozzá fogható egységes verseskötet a magyar irodalom gazdag lírai anyagában is ritkaság. A nemzeti sorskérdések megfogalmazásában csak a legnagyobbak foghatók hozzá, az ősi magyar istenszemlélethez való visszatérésre felszólító programjával pedig egyedülálló a magyar lírában. *"Sajnálatos, hogy az érdemeket sokan nem veszik figyelembe"* – a Hunnia szerint. *A Pen Klub pedig tiltakozott a Somlyó Györgyöt ért inzultus miatt.*

Talán mégsem lesz komolyabb gond, csak azt kellene még rögzíteni, hogy a lap cikkeiben a Közép-Európa szó mindig egyforma helyesírás szerint íródjon.

És akárki akármit állít, ezek a jelenségek, mint a Hunnia is, manapság megszokottá válnak.Nem csak ezek miatt fog *Babits zoknijában elosonni a költészet innen.* Pontosan nem tudni, mikor, de piszok messzire fog osonni a költészet, mert ha ittmarad , tönkre megy, mint annyi más, közérthető dolog, amibe a politika véletlenül beleverte az orrát.

Betegek vagy bűnözők ?

MOTTÓ: *„Az ilyen szerencsétlen fickó, mint én, nap nap után egy nyirkos, koszos pincében kucorog, s ha kell, térden állva rimánkodok, hogy adjon el valaki legalább egy adagra valót.”* (Részlet egy 15 éves fiú naplójából.)

Az ember egyik alapvető lelki szükséglete az öröm. De azért meg kell küzdeni, s a siker nincs biztosítva. Sokakban nagy a kísértés, hogy a várva várt „boldogságot” néhány gramm kábítószerrel, vagy néhány gyógyszer beszedésével érjék el. Pedig a kábítószer magához köti az embert, míg a szerencsétlent a halálba nem taszítja... Ebből az ördögi körből egyedül nem tud kiszállni az ember! Ezért van szükség a segítségre, a drogambulanciákra.

Szegeden, egy volt bölcsőde épületében a Fésű utcában van az 1975-ben alakult drogambulancia.

Dr. Farkasinszky Teréz, az intézet főorvosasszonya mondta:

– Orvosi felfogás szerint kábítószer az a gyógyszer, vagy vegyszer, amely a központi idegrendszer működésében olyan változást idéz elő, mely – akárcsak egy rövid időre is – átalakítja az ember személyiségét. Ha valaki a kábító gyógyszerekkel visszaél, akkor ezt az állapotot abúzusnak nevezzük, a szereket pedig már nem narkotikumnak, hanem drogoknak. A drog a pszichét és a szervezetet egyaránt hatalmába keríti!

– Az ambulancián azok a 18–24 éves fiatalok jelennek meg, akik már 4–5 éve használják a drogokat, és már egészségügyi vagy egyéb problémájuk van. Például ha szervezetükben komoly elváltozások alakultak ki, vagy behívót kaptak, vagy összeütközésbe kerültek a törvénnyel. Ha szükséges, jogi védelmet biztosítunk nekik, szállást és munkahelyet próbálunk szerezni, utazásokat, kirándulásokat szervezünk. Egy klubunk is van, ahol a gyerekek tehetségét, vagy az erre való hajlamot megpróbáljuk a felszínre hozni.

– Nagyon nehéz egy terápiás kezelés eredményességét megítélni. Legalábbis véglegesen. Megszüntetjük a fizikális függőséget pár hónap alatt, de a piszichés függőség, sajnos sokáig megmarad. Ha a szociális, egzisztenciális problémákkal sikerül közösen megküzdenünk, akkor talán elmondhatjuk, hogy eredményes munkát végeztünk. Természetesen a betegen nagyon sok múlik! S ha nem tudja megállni a helyét, akkor kezdődik minden elölről...

Az ambulancia jogásza, *dr. Farkas Kornélia* szociális gondozó, a jogi ellentmondásokat nehezményezte:

– A jogszabályok nem egyértelműek. A Büntető törvénykönyv 282. paragrafusa szerint, aki kábítószert „használ”, bűncselekményt követ el, de nem emeli ki a bódulatkeltésre alkalmas anyagokat, amivel mi nem értünk egyet. Véleményünk szerint *ezek az emberek betegek és nem bűnözők.* Esetükben a büntetési tételt jelentősen meg kellene emelni, mielőtt beindul az *igazi „kábítószer piac”*. A jogszabály alkalmazása viszont közelít a mi felfogásunkhoz. A rendőrök és a bírák igyekeznek lehetőséget adni ezen fiataloknak a gyógyulásra, vagyis börtönbüntetést csak akkor szabnak ki, ha más bűncselekmény is társul a kábítószerrel való visszaéléshez. Megszületett a rendelkezés, amely a kábítószer fogyasztóknak választási lehetőséget ad: börtön vagy rehabilitációs intézmény. *Hiányoznak viszont a gyógykezelésre alkalmas intézetek.* Nekünk sikerült egy tanyát megvásárolnunk, itt szeretnénk egy rehabilitációs központot létrehozni.

SZELI SÁRA

Könyvmérés

Egy cikk nyomában

A Délmagyarország május 3-i számában a könyvesboltok elő- illetve próbaprivatizációjáról a Művelt Nép budapesti kereskedelmi főosztályának vezetője, Morvai Tibor nyilatkozott: 12 üzlet marad országos hálózatukból állami kézben, 260-at pedig az Állami Vagyonügynökségen keresztül kell majd elárverezni.

Matyi Lajos, a Kárász utcai Idegennyelvű Könyvesbolt vezetőhelyettese, miközben a szűkre szabott helyen íróasztalához vezet, elmondja:

– Épp vezető nélküli időszakot élünk meg, s az előprivatizációról – sajnos – nem sokat tudunk. Ha „jó” kézbe kerül a bolt, megtartja a vezető a mostani gárdát. Ha nem?

– *Milyen a dolgozók hangulata?*

– Nem jó, kevés a kereset, a minimál bér szintjét éri el, 7–8000 forint. (Az érdekeltség: 6 ezrelék a forgalom után!)

– *Hogyan rendelik a könyveket?*

– A Könyvterjesztő Vállalaton keresztül. Elsősorban szépirodalmi, humán és idegen nyelvű kiadványokat.

– *Az utcai könyvárusokról mi a véleménye?*

– A könyvpiacon létjogosultságuk van, ha az önkormányzat területhasználati engedélyt ad. Bennünket nem zavarnak, kivéve ha éppen a bolt előtt van a stand. Jelenleg a könyvkereskedés ilyen formája nem kulturált, afféle italmérés az utcán, de Szeged még nem süllyedt olyan szintre, mint Budapest.

– *Mi lesz Ön szerint a privatizáció után?*

– Remélem a fő profilunk megmarad és a bizonytalanság minél előbb véget ér.

Az utcára lépve a bolt előtti könyvárus azt mondja, fáradt és az időjárás sem mindig kedvez munkájának.

– Azért nem panaszkodom. Egy kft. foglalkoztat, mindent el tudok adni. Naprakészek vagyunk, megfelelő a választék is. A mostani érdekeltséggel megéri dolgoznom.

Ehhez, megjegyzem, jó üzleti érzék is párosul, mert amíg beszélgetünk, nagyon kedves és figyelmes a vevőkkel s az elcsigázottságát nemigen fedezni fel.

A másik Kárász utcai bolt lényegesen tágasabb irodájában *Sisák Gizella*, a Móra Könyvesbolt vezetője vegyes érzelmekkel válaszol kérdésemre:

– Nem tudjuk mi lesz! A felröppentett hírek nem tesznek jót. Reggel az alkalmazottak újsággal a kézben sápadtan mutatták: 800 fő kerül utcára. A budapesti vezetőket kellene megkérdezni. Úgy tűnik, a legjobb boltot akarják megtartani. A gyakorlati kivitelezést nem lenne szabad elkapkodni. Úgy vélem két éven belül nem lesz érdemi változás.

– *Mi a bolt profilja? Meg tudják választani a könyveket?*

– A bolt tankönyvellátással is foglalkozik, ezt mégsem kellene kiadnunk magánkézbe, maradjon állami felügyelet alatt. Az állami könyvterjesztésben nem létezik piackutatás. Sok propaganda anyagot kapunk. Ebből előre kell rendelni, sokszor anyagi okok miatt sem érvényesül az igényünk.

– *Egyre több az utcai könyvárus. Nem jelent konkurenciát?*

– Egyenlőtlen a helyzetünk, mert rájuk nem hárulnak előrendelési kötelezettségek. A kiadónál és nagykereskedelmi vállalatnál közvetlenül válogatnak. Annak örülök, hogy az utcai árusítás anarchiája megszűnik, de normális keretek között szükség van rájuk is.

– *Sok a vevő a boltban, hogy győzik a munkát?*

– Kevesen vagyunk. Nehezen találunk a munkanélküliség ellenére is dolgozót. Áprilisban a forgalom visszaesett, most a ballagások miatt fellendülhet. Szeretnénk, ha végre megfelelő érdekeltséggel dolgozhatnánk, s rendezett körülmények között.

*

A könyv érték. A gondolatok közvetítője, nevelő erő. Vigyázni kell arra, hogy privatizálva vagy privatizálatlanul ne veszítsük el szemünk elől az igazi könyvkereskedelmet, mely nem mellőzi a valódi kultúrpolitikát.

KOREK MÁRIA

Az MSZMP hatalmat akar

Beszélgetés Thürmer Gyulával

A hajdanán szebb napokat is megélt Magyar Szocialista Munkáspárt, rövidebben a Munkáspárt újból elindult országot hódítani. Élen jár ebben Thürmer Gyula, a párt Központi Bizottságának elnöke, aki a napokban a déli végeket járta – s fórumokat tart a régi elvtársaknak, az újakra várva. Thürmer Gyula – ismerve a nyilvánosság jelentőségét – készséggel vállalkozott egy beszélgetésre.

A Munkáspárt az utóbbi időkben éles kormányellenes kritikáinak köszönhetően került előtérbe. Milyen szerepet szán ezen kívül pártjának?

– Úgy gondolom, az elkövetkezendő néhány évben Magyarország sorsa eldől. Egyik alternatíva lehet, hogy állandó válságövezetté válik az ország, gyengén fejlett kapitalista gazdasággal. Másik lehetőség pedig, hogy egy korszerű, közösségi irányba fejlődve megtaláljuk a „magyar utat". Meggyőződésem, hogy baloldal nélkül nem lehet kiegyensúlyozott politikát folytatni. Baloldal nélkül viszont lehetséges például a Szent Korona című lap fajgyűlölő cikkeinek megjelenése, lehet olyan törvény, mint a IIIVIII-as belbiztonsági titkosügynökök nevének nyilvánosságra hozatala – ez egyébként minket nem érint –, s rendszeressé válhat az, hogy a kormányjavaslatok, s törvények az Alkotmánybíróság előtt kötnek ki (pl. kárpótlás, gépjármű-biztosítási átalány). Valószínűnek tartom, hogy néhány éven belül egy baloldali koalíciós kormány irányítja az országot.

– Jelen pillanatban mi az akadálya egy baloldali egységnek?

– Baloldali egységről néhány hónapig nem lehet beszélni. Túl sok még a személyes előítélet, a politikai különbség. Az azonban látszik, hogy a pártok, a szakszervezetek és a különböző politikai erők kezdik felismerni azt, hogy összefogás nélkül könnyen letörölhetik őket a politika színteréről. Folyik a küzdelem a bérből és fizetésből élők millióiért. Manapság nemcsak a baloldali, hanem a jobboldali pártok – például a kisgazdák is – a munkásokat próbálják megnyerni. A magunk részéről egy úgynevezett Baloldali Erők Köztársasági Koalíciós Fóruma nevű mozgalom létrejöttét kezdeményeztük az egységért.

– Egyik fórumán úgy nyilatkozott, hogy a kormány elnyomja a más véleményt. Ugyanezzel az MSZMP-t is vádolták annak idején...

– Mi nagyon őszintén szembenéztünk a régi MSZMP-vel, mert ez végül is saját múltunknak a része. Ebből vontuk le azt a következtetést, hogy a társadalom csak akkor fejlődhet, ha különböző vélemények kerülnek a felszínre. Ahogy a kormány vitatkozik "csak nekem lehet igazam, senki másnak", ez sohasem vezethet egy demokratikus liberális állam kialakulásához. Saját történelmi tapasztalatunk és az elmúlt egy év tapasztalatai alapján mondjuk azt, hogy ez az út járhatatlan.

– Hol vannak az elvtársak gyermekei, hol az utánpótlás?

– Úgy érzem, hogy az elmúlt években az ifjúság jelentős része depolitizálódott. A huszonévesek között a polgári pártok rendelkeznek erős befolyással, mi ide nem tudunk betörni. A Munkáspárt a tizenévesek körében próbál szerencsét, és jönnek is a fiatalok hozzánk. Ennek az az oka, hogy ráébred az ifjúság, hogy nincsenek közösségi értékek és individualizálódik az iskola.

– Nem az elmúlt egy évben halmozódott fel az államadósság. Mégis kinek kell(ene) ezt visszafizetni?

– Természetesen nem egy év alatt jött létre a 20 milliárd dolláros adósság, és ezért a korábbi kormányokat is felelősség terheli, de a mait is. Véleményünk szerint az arányos közteherviselés elve alapján kell visszafizetni a tartozásokat. Tehát, akinek több van, az többel, akinek kevesebb, az kevesebbel járuljon hozzá.

– Legutóbbi gyűlésén elhangzott a „fegyverbe!" felkiáltás. Gyakran találkozik ilyen kirohanásokkal?

– Ez egyedi eset volt. A Munkáspárt nem akar fegyvert fogni, de a hatalmat vissza akarja szerezni a parlamenti demokrácia keretein belül.

– Többször hangoztatta, hogy 1992 tavaszáig új parlamenti választások lesznek. Miért?

– Szükségszerű, hogy új Parlamentet válasszunk, hisz a jelenlegi nem képes az országot irányítani, s nem is fejezi ki a társadalom széles rétegeinek érdekeit. Véleményem szerint a következő választások után az MSZMP egy erős, baloldali parlamenti párt lesz.

ARATÓ LÁSZLÓ

Zwacktűznézőben

A hitelét vesztett amerikai exnagykövet legutóbb azzal hívta fel magára a figyelmet, hogy kigyulladt a lakása. A kozmobolsevik sajtó persze szokásához híven felfújta az ügyet, pedig a történtekben nincs semmi meglepő.

Zwack Péter hivatali ténykedése baklövések sorozata volt. Ahelyett, hogy követte volna országunk washingtoni követe annak a kormánykoalíció szellemiségét, amelyik leghitelesebben képviseli a nyugati civilizációt, a polgári demokráciát, a szabadelvű eszméket, valamint a magyarság értékeit és érdekeit, pártsemleges követségről álmodozott. E téveszméből kiindulva Orbán Viktornak, a „kormány ellenségének" is felajánlotta, hogy lakjon náluk, amíg kint tartózkodik. Kormányellenes tevékenységéről Bollobás Enikő hangulatjelentéseiből tudhatnánk meg többet, de azok feltehetően Jeszenszky úr íróasztalfiókjában lapulnak.

A kormány keresztényi megbocsátását és türelmét bizonyítja, hogy mindezek ellenére csak akkor rúgta ki, amikor olyat művelt, amire még nem volt példa a történelemben: nagykövet létére saját külügyminiszterének lemondását követelte. Egy olyan emberét, aki hajlékonyságáról és rugalmasságáról ismert (rugalmasan tudja megváltoztatni a véleményét 24 órán belül.) El kell ismernünk, ilyen kvalitású miniszter is kevés volt a történelemben, mint a mi szeretett Jeszenszky Gézánk.

Népszerűségére bizonyíték a Külügyminisztérium előtt történt eset, ahol igaz magyar asszonyok – akik egészen véletlenül(?) arra kószáltak, záptojással a kezükben – megdobálták, és hazaárulónak bélyegezték Zwack Pétert, amiért a „legjobb magyar miniszterünket" le akarta mondatni.

Az exnagykövet azt nyilatkozta, hogy a magyar nép érdekében követeli Jeszenszky távozását. A magyar nép érdekeit – mint tudjuk – az MDF képviseli és nem Zwack Péter.

Zwack azt kapta, amit megérdemelt. Aki a legjobb és legnépszerűbb miniszterünkkel ilyet tesz, az ne csodálkozzon, ha tojások röpködnek feléje, és azon se, ha kigyullad a lakása. Így jár, aki mindig a középpontba, sőt gyújtópontba akar kerülni. Az Unicum ugyan kéznél volt, de az legfeljebb gyomorégésre jó. Erről jut eszembe. Talán időszerű lenne átkereszteltetni azt is, mondjuk HUHNICUMRA.

KUKLA KATALIN

Sivatagi Vihar után pokoljárás

PÁL TAMÁS

A Kuvait felszabadításáért indított szövetséges offenzíva négy nap alatt alatt elsöpörte a 42 nap alatt szétbombázott iraki Népi Milíciát. Az Öböl-menti törpeállam féléves megszállás után visszanyerte függetlenségét. Az amerikai csapatok ezt követően benyomultak Irak déli részébe, összecsaptak a köztársasági gárdával, amely képtelen volt megállítani az előrenyomulást Bagdad felé. Az iraki fővárost már 150 km-re megközelítették a szövetségesek, amikor Bush elnök váratlanul bejelentette, az iraki haderő megsemmisült, Irak vereséget szenvedett, Kuvait felszabadult, tehát az ENSZ-határozatnak sikerült érvényt szerezni. A háborúnak vége.

Az Egyesült Államok elnöke utóbbi lépésével ugyan véget vetett a hidegháború utáni időszak legnagyobb fegyveres konfliktusának, de azzal, hogy megállította a szövetséges offenzívát, lehetőséget adott az iraki diktátornak talponmaradásra, és a fegyverszünet sajnálatos módon elősegítette az ország északi és déli részén kirobbant kurd és síita felkelés szétverését. A felkelőket megtévesztette Bush ismétlődően hangoztatott kijelentése: „Irak népének magának kell kezébe vennie sorsát". A kirobbant felkeléseket a bombázást a vártnál sokkal jobban kiheverő köztársasági gárda – amely a tűzszünet után azonnal felsorakozott Szaddam mögött – kegyetlenül szétverte. Menekültek százezrei indultak Irán és Törökország felé. Az éhező, fázó szerencsétleneket időnként végiggéppuskázták Szaddám Huszein helikopterei. Schwarzkopf tábornok meg is említette: sajnálja, hogy leállították az amerikai előrenyomulást, mert megakadályozható lett volna a vérontás.

A döntés, mint mindig, most is a politikusok kezében volt, akik Irak helyzetét a status quo szempontjából ítélték meg. A síita és a kurd felkelés győzelme szétdarabolta volna az országot, amelynek erőtlen töredékei könnyű prédát jelentettek volna a környező államoknak. Így tehát Szaddám Huszein egy nagy önálló Kurdisztán és egy önálló síita hatalom közül az előbbit tekintették a legkisebb rossznak. Szaddam diktátori hatalma legalább képes összefogni az országot. Az USA-nak az lett volna a legjobb, ha Szaddamot a hadsereg távolítja el az ország éléről egy, a már hagyományosnak számító katonai puccs keretében, s az új vezér majd épp oly kemény kézzel nyomja el a kisebbséget, mint elődje, csak nagyobb rokonszenvvel viseltetik majd a Nyugattal szemben. Hogy ez mégsem következett be, Szaddam hatalmának megszilárdulását jelenti, aki sokak szerint még nem ült ilyen szilárdan székében, amióta csak a háború véget ért.

A kurdok elbuktak. Valószínűleg nagyobb sikerrel vehették volna fel a harcot, ha két legnagyobb szervezetük, a Talabani által irányított Kurdisztáni Hazafias Unió és a Barzani-féle Kurdisztáni Demokrata Párt jobban egyezteti hadműveleteit. A harcosokat követő népírtás felháborította a világ közvéleményét, és – főleg Major brit miniszterelnök határozott fellépésének köszönhetően – létrehoztak egy „védett zónát", ahol menekülttáborokat állítottak föl. Az erélyes szövetséges követelések után – megtiltották a helikopterek felszállását, és a szárazföldi csapatok mozgását is – körvonalazódik egy védett, és úgy ahogy autonóm kurd terület kialakulásának esélye. Szaddám nagylelkű ígéreteket tett, mindenbe beleegyezett, amit csak az amerikaiak mondtak, de a kurdok már nem hisznek neki. (Az amerikaiak mindenesetre elnevezték őt „Yesszámnak", ami szabad fordításban annyit tesz mint „Bólogató János".) A kurdok helyzete jelen pillanatban nem látszik megoldottnak, hiszen északi területeiket egyelőre csak a szövetségesek szavatolják.

Kérdés, mi történik akkor, ha az utolsó szövetséges katona is elhagyja Irak területét? Autonómiára igen, de függetlenségre nem számíthatnak. Utóbbi törekvésüket megakadályozzák a saját kurd kisebbségüktől rettegő szomszédok is. A kör bezárult, a kurdok önrendelkezéshez való jogának érvényesítésére a realpolitika keretei között nincs lehetőség. Egyelőre maradnak tehát – (l)égi utak.

Írhatta volna: Pozsgay

BERÉNYI KONRÁD

Tegnap este alig ettem. Az a két szelet kenyér és a pohár bor nem mondható soknak. Mégis rosszat álmodtam.

Budapest, Kossuth tér 1. Hűvös, szeles tavaszunk van, a kikelet egy kicsit az elmúlásba facsarodott. A régi jó Vadászteremben Pozsgay Imre dedikálja legújabb könyvét: Hogyan alapítsunk pártot? címmel. Előző műve A népfelkelés és rendszerváltás Kelet-Európában kisebb siker volt, mint ahogy előre gondolta. Egyes vélemények szerint túlköltekezte magát a megjelenéskor. Persze, ilyen ez a kor. Bármilyen jó is a történet, a valóságalap sokkal fontosabb. Mesét bárki írhat. Az előzővel szemben ennek az új könyvnek láthatólag több valóságalapja van. Magyar Demokrata Fórum, Magyar Szocialista Párt, Nemzeti Demokraták Szövetsége. Lakitelki sátor, Kongresszusi Központ, Országos Közművelődési Központ. 1987, 1989, 1991.

A könyv szerzője röviden így foglalta össze műve lényegét: „Mi is kell a pártalapításhoz? Néhány régi harcostárs, és populizmus. Mondd a következőket utánam: közteherviselés, szociális piacgazdaság, nemzeti jövő, közmegegyezés, egyetemes magyar érdek. Meg fogod látni, biztos a siker: életképes pártot hoztál létre."

Ekkor elkezdett könyvének harmadik példabeszédéből, az NDSZ megalakulásából felolvasni. Mikor oda ért, hogy „az NDSZ talán végre nem értelmiségi szekértábor lesz", felriadtam. Csörgött az óra.

Hé, ébresztő!

Miniszteri marketing

Háromnapos konferenciát tartottak Szegeden május 9–11. között a vállalati emberek, bankszakemberek részére. A marketinggel kapcsolatos témákban beruházásokról és a kereskedelem fejlesztéséről volt szó. A konferencia zárónapján Kupa Mihály pénzügyminiszter tartott előadást az ország gazdasági és pénzügyi helyzetéről.

A pénzügyminiszter elmondta, hogy az ország *legfőbb feladata a szociális piacgazdaság kiépítése.* Ennek érdekében jelentős lépéseket tettünk, de a munka ezzel korántsem ért véget. A kormány az idei év legfontosabb feladatának a *tulajdonviszonyok rendezését* tekinti. Ez jelentős mértékben növelné a vállalkozások számát és nagymértékben hozzájárulna a működőképes külföldi tőke nagyobb arányú megjelenéséhez hazánkban.

Az első negyedévi *gazdasági mutatókról* szólva elmondta, hogy az infláció növekedési üteme ebben az időszakban kissé csökkent. A munkanélküliség az országban 3,1 százalékos, melynek növekedése ebben a hónapban *megtorpant.* Magyarország adósságállományáról a pénzügyminiszter leszögezte, hogy amíg ő lesz a tárca élén, *az ország teljes mértékben teljesíti fizetési kötelezettségét.* A piacgazdaság megteremtésének első feltétele az intézményi, jogi és pénzügyi rendszer kiépítése, melynek talán legfontosabb része a banki és vállalati törvények megalkotása. A pénzintézetek működéséről szólva a teremben meglehetősen feszültté vált a hangulat, hiszen a

miniszter egyáltalán nem a megelégedés hangján beszélt a magyar bankok munkájáról és bankrendszerünkről.

Kupa Mihály elmondta, hogy az *Országgyűlés* várhatóan még az idén dönteni fog a *monetáris gazdaságpolitikának megfelelő új számviteli,* csődeljárási és társadalombiztosítási *törvényről,* adórendszerről, ám ahhoz, hogy ezek a törvények létrejöjjenek, jelentős pontosításokat kell végrehajtani a polgári törvénykönyvben is. A pénzügyminiszter beszédéből megtudhattuk, hogy Magyarország *1992. január 1-jétől az Európai Gazdasági Közösség társult tagja,* várhatóan 1996-tól pedig teljes jogú tagja lesz. Ennek kapcsán a miniszter megjegyezte, hogy országunk megítélése a nemzetközi gazdasági életben megdöbbentően jó, bár ebben jelentős szerepet játszik néhány szomszédos ország rossz gazdasági helyzete is.

Az élelmiszergazdaság és az agrárszektor válságáról szólva a miniszter elmondta, hogy *országunk nem versenyképes a közel-keleti és nyugat-európai országok agrárpolitikájával,* ahol a mezőgazdasági termékek exportját jelentős támogatásokkal segítik. A magyar mezőgazdaságot szintén ilyen kölcsönökkel lehetne talpra állítani, ezek kidolgozása folyamatban van.

Befejezésül a miniszter elmondta, hogy a kialakuló piacgazdaság ideális fogyasztóréteget a *takarékosan fogyasztó és tartalékolni tudó* rétegben látja, mert mint mondta, a gazdasági átalakulásnak most még csak az elejénél tartunk. Az előadás végén nagy derültséget keltett, amikor a konferencia vezetője az előadást *„köszönöm miniszter elvtárs„*-sal köszönte meg. Zárszóként a tanácskozás elnöke elmondta, hogy ezzel a marketing konferenciával hagyományt szeretnének teremteni. Jövőre a tanácskozást Sopronban, a legnyugatibb magyar városban szeretnék megrendezni. Még közelebb Európához...

GYÜRE TIBOR

Divatszínű áruház

– Ma mindenki csak eladni akar, ám a fogyasztás tartós csökkenésére lehet számítani. Merész vállalkozásnak tűnik egy kereskedőház.

K. J.: – Mint mondani szokás, nincs vállalkozás kockázat nélkül. Mi is sokat törtük a fejünket, mihez kezdjünk a kenderfonó koloncával; elképzeléseink között szerepelt szabadidőközpont, sportcentrum, aztán ez lett belőle: kereskedőház. Ami a vásárlóközönséget illeti igaz, hogy a többség mind laposabb pénztárcával indul a bevásárlókörútra, ám úgy gondoljuk, a szélesebb áru- és árkínálattal be tudjuk majd csalogatni őket is, ki-ki megtalálja itt az igényének és pénztárcájának megfelelő portékát. Ezen kívül köztudott: Szeged idegenforgalmi centrum, ahol a bevásárlóturizmusnak komoly hagyományai vannak. A jugoszláv vásárlók rohama a mi szempontunkból is meghatározó. Bizony a mostani forgalmunkon keményen érződik az ottani patthelyzet.

– Mit mond az elmúlt egy hét mérlege?

S. J.: – Ha egyetlen szóban akarnám összefoglalni a tapasztalatokat, azt mondanám: biztató. Úgy tűnik, az emberek kezdik felismerni, hogy mindaz, amiért eddig Bécsbe utazgattak, itt is beszerezhető, ugyanolyan minőségben. Ráadásul forintért.

– Most is élénk a forgalom?

S. J.: – Szét kell nézni a standokon! A kereskedők, akik itt bérelnek helyet, szolídabb áron kínálják a portékájukat, mint belvárosi butikos társaik. Számukra nem a gyors meggazdagodás a cél, fontosabbnak tartják a biztos üzletmenetet.

– Úgy hallottuk, nemcsak a vásárlók körében óriási az érdeklődés.

S. J.: – Még hogy érdeklődés!

Lila színű zászlók, lila drapéria, lila festés fogadja a Marx térhez közeli dr. Boross József utca 6–14. alatti kereskedőház vásárlóit. „100 üzlet lesz egy házban" hirdeti a szórólap, ami majd a végleges állapotot jelzi. Jelenleg két szinten 40 üzlet működik már. Arányában hasonló jellegű magánvállalkozás eddig csak Sopronban volt. A tapasztalatokról, jövő terveiről kérdeztük Kozma János műszaki igazgatót és dr. Sávai János jogtanácsost.

Szabályosan ostromállapot alakult ki, naponta keresnek bennünket a különböző ügyfelek, akik szintén bérleti joghoz szeretnének jutni a házban az OTP-től a Szerencsejáték Rt.-ig, a vállalkozókról már nem is beszélve...

– ...akiket nem is olyen régen úgy kellett odacsalogatni...

S. J.: – Viszonylag gyorsan átlátták, hogy komforthoz, parkolóhoz, telefonhoz, biztonsági berendezésekhez sehol nem jutottak volna ennyiért.

– Az imént ostromállapotot említett, ez azt jelenti, hogy már a jövő feladataival foglalkozik a stáb?

K. J.: – Igen, már folynak a munkálatok a felsőbb szinteken, s ha minden a tervek szerint halad, augusztusban átadásra kész állapotban lesz a harmadik és a negyedik emelet is. Ott fodrász- és kozmetikai szalon, szolárium, kondícionálóterem áll a lakosság rendelkezésére – hogy csak néhányat említsek a kínálatból.

– A beruházás már most meghaladja a 70 milliót. Mennyi időn belül fog ez megtérülni?

K. J.: – Az előzetes becslések szerint – belekalkulálva a mostani jugoszláv forgalomkieséshez hasonló eseteket is – várhatóan 5 év alatt.

– A kereskedőház svájci-osztrák-magyar tulajdonban van. Mekkora a külföldi tőke aránya?

K. J.: – Hadd maradjon ez üzleti titok! Annyit azonban elárulhatunk, hogy 50 százalék alatt van. Egyébként a következő ütemben kialakítandó szinten egy másik osztrák cégre, mint bérlőre számítunk.

– Sokat hallani arról, hogy a külföldi befektetőket riasztja a magyar gazdaság túlszabályozása.

K. J.: – Ezt a téves hitet el kell oszlatnom. A mi esetünkben legalábbis minden gördülékeny és gyors volt. Természetesen ehhez meg kellett találni a megfelelő bankokat. Mi a Mezőbank és a Dunabank rugalmas üzletpolitikájának köszönhettük ezt a gyorsaságot.

– Idejövet nehezen találtuk meg az áruházat. Pedig a jó bornak is kell a cégér, kell a jó reklám. A jövőben milyen reklámtevékenységet kívánnak folytatni?

K. J.: – A propagandatevékenységre nekünk is szükségünk van. Ezt a Rádió Partiscum Kft. végzi, amely szintén tagja a vállalkozásnak. Az utcákon útbaigazító táblákat, zászlókat kívánunk felszerelni. Számítunk a környező szocialista országokból érkezőkre is, ezért a határokon is ismertetőtáblákat helyezünk el. Az áruházon belül minden kereskedő reklámozhatja áruféleségeit. Ezen a téren is a profitszemlélet uralkodik. Nálunk minden cég reklámozhatja magát, legyen az biztosító vagy taxi. Persze csak akkor, ha nálunk helyiséget bérel. Ehhez minden lehetőséget megadunk, hiszen a mi hasznunk is az ő tevékenységük sikerétől függ. Célunk, hogy divat legyen itt vásárolni és ehhez a szín már megvan: a lila.

KASUBA–KÁDÁR

Peep-show-k és popsik

Szexpiaci kukkolós

A magyar törvényhozás hivatalos közlönyében nemrég megjelent „szextörvény" óta az újságosok nem mernek kockáztatni. Sehol egy fedetlen kebel, kilógó popsi, más intim testtájékról már nem is beszélve. Az erotika lenyűgöző világát bemutató kiadványok immár a pavilonok belső polcain lapulnak. A legújabb Playboy magazin álomszép címlapsztárját is csak mellszélesség fölött szemlélheti meg a kíváncsiskodó. A többi, feltehetően csodálatos régiót a HITEL című folyóirat fedi szigorú erkölcscsőszként. Olyan szorosan tapad a nyugati magazin fedőlapjához – HITELT érdemlően igazolhatom – hogy csak a buja képzelet formázhatja meg a nyak alatti területek csodás domborulatait.

Popó-show-shop

Bízva abban, hogy máshol „mélyebb" betekintést kaphatok az erotika világába, az „Eros Video Kft. Mérey utcai boltjába nyitottam be – nem leplezett feszültséggel. Az üzletben csak az eladólány nem eladó. Szorongásom enyhítendő, bájos mosollyal sietett azonnal segítségemre. Inkognitóm felfedése után sem jött zavarba. Kellő diszkrécióval, ugyanakkor kellő határozottsággal ismertette velem az árukínálatot, ami szemmel láthatóan (mell)szélesnek bizonyult. Néha azonban adódik olyan merész kérés, vagy meghökkentő igény, amit ők sem tudnak kielégíteni. A 16. erotikus célra felszerelt kabinnak mindössze a negyed része volt foglalt.

A „szombat esti láz" ismeretlen

Hétköznapokon lényegesen több a bámészkodó és a vevő is. Ilyenkor, hétvégeken általában gyér a forgalom. Mostanra kialakult a törzsvásárló tábor, akik be-betérnek egy röpke félórára. A hölgyvendégekről kérdezősködve a szimpatikus eladóhölgy nehezen nyílt meg. Annyit azért elárult, hogy vendégkörüknek igen kis százalékát teszi ki a gyengébb nem, annál több házaspár fordul meg itt.

Kedves nyíltsággal beszélt viszont arról, hogy: „Itt nem lehet az égadta világon semmin sem meglepődni. Kezdetben kifejezetten furcsa érzés motoszkált bennem, később azonban minden megszokottá vált. Most már a legmeghökkentőbb kérés sem ejt ámulatba, egyébként hivatalból sem jöhetek zavarba; mit szólna akkor a kuncsaft?"

Elmesélt egy mulatságos történetet egy fiatalemberről és az ő „durrogós" óvszereiről. Az elbeszélés nyelvével túlzott sikamlóssága miatt erről még szépített formában sem tudok beszámolni a Kedves Olvasónak ezeken a hasábokon.

Szombat délelőtt nincs „Lila-kukucs"

Következő célállomásom a Lila Akác mellett megbúvó kukkolószalon lett volna. A behízelgő szlogen, miszerint: „Nálunk egy 20-asért is jól szórakozhat!" – ottjártamkor érvénytelennek bizonyult. Nyitás du. 4 órakor. Az üzemeltetők szerint biztosan nem nagy üzlet a délelőtti kukkoltatás.

Kénytelen voltam elhinni a szomszédos presszóban kiszolgáló – vélhetően elfogult – pincérnő szavait: „Fiatalember, higgye el nekem, a legszebb lányok nálunk dolgoznak!"

Az üzlet, az üzlet

Lehangoltan szálltam be egy taxiba. Keressünk egy másik kukkolót! Ha emlékezetem nem csal, a József Attila sugárúton is van egy. A készséges sofőr társalgásunk közben beavatott abba a titokba, hogy a szex immár nekik is jó üzlet. Egy 100-as üti annak a markát, aki kuncsaftot szállít pl. a Jakab Lajos utcai EROTIK CENTERBE.

Ha van felesleges 6500 forintom, ott 50 percen keresztül biztos a mennybéli boldogságok gyönyörűséges kertjében érezhetem magam – kaptam a jó tanácsot a kocsiból kiszállva.

Mindent a szemnek, semmit a kéznek

A Kedves cukrászdával átellenben a sarkon szerényen meghúzódó peep-show előtt éppen két üdén fiatal hölgy ácsorog. A 12 órai nyitást megelőzően Fortuna kegyeltjeként tehettem fel a kérdéseimet a show érdemi részét lebonyolító görlökhöz. A duó mindkét tagja harmatosan ifjú és kívánatos, Kati, a barna szemű, hosszú hajú szépség feszültségtől mentesen, elragadó közvetlenséggel kezdett bele monológjába: „Nekem anyagilag mindenképp megéri itt dolgozni. Az előző munkahelyemen gyors- és gépíróként boldog lehettem 3-án, ha 7000 forintot kézhez kaptam. Itt rugalmas és kötetlen a munkaidőm. A fizetésem többszöröse az ottaninak és szerencsére nem függ a forgalomtól. Az országban három helyen lépek föl. Szegeden kívül Debrecenben és Berettyóújfaluban." Kedvesen elmosolyodik, amikor a magánéletét hozom szóba: „Jelenleg nincs komoly kapcsolatom, de ennek nem a munkám az oka. Az eddigi udvarlóim kivétel nélkül büszkék voltak rám. A szakításokat nem az okozta, hogy hol dolgozom. Ettől függetlenül sokszor kerültem kínos helyzetbe. Vadidegen emberek „pípsó" köszöntéssel próbáltak levenni a lábamról az utcán, buszon, villamoson. Ilyenkor megpróbálok higgadt maradni, néha természetesen sikertelenül."

Korhatár nélkül?

„10, érdekes módon elkerített fülke áll a vendégek rendelkezésére" – vette át a szót a pénztárban helyet foglaló fiatalember. Tőle tudtam meg azt a felettébb meglepő tényt is, hogy ma Magyarországon nincs érvényes törvény vagy jogszabály a látogatók korhatárát illetően. Így nemegyszer 10-12 éves srácok is jönnének. Az üzletbe a múlt hónapban egyébként betért egy 90-es aggastyán is, akinek hosszasan és türelmesen kellett elmagyaráznom a boxba való bejutás módszerét.

Az üzletben kaphatók főtengelyhez(?) kapcsolódó autóalkatrészek. Őszintén szólva nem értettem az árukapcsolás tényét, de erre a kérdésemre már nem is vártam feleletet...

NEMES NORBERT

Az ördög a feleségét, az eső a vásárlókat verte

Ázott kávéhegyek a szegedi KGST-piacon

– 400-ért adja?! De hiszen ez vizes!

– Hát mert mögázott egy kicsit, de nem baj az, attól, hogy a jóistenke megszentőte, nincs ennek semmi baja! Tessék választani, van itt több is! Na, mennyibe viszi?

Nem csak a kissé divatjamúlt, pepita szoknyákat árusító domaszéki asszony portékáját „szentőte meg a jóistenke". Tegnap a szegedi KGST-piacon víztócsákban sorakoztak a lengyel cipők, összesározódtak az antik étkészletek és korcáig elázott az egykor jobb napokat látott, kék színű, román sort!

Egypárszor *elnadrágolhatta* ezen a napon az ördög a feleségét, mert a reggel óta szemerkélő esőt gyakran váltotta fel fátyolos napsütés. Ilyenkor mindig felélénkült a sorok között a forgalom. Egy hónappal ezelőtt cigarettáikkal és bóvli óráikkal a vietnami diákok és vendégmunkások uralták a piacot, a rendőrség hatékony beavatkozásának köszönhetően azonban mára csaknem teljesen eltűntek. Helyüket órák alatt az osztrák kávét árusítók vették át. Öt méterenként „Wiener Kaffee" és „Brazil"-halmokba botlott a nézelődő.

Állítása szerint a legolcsóbban (310-ért) kínálta a Brazil kávét a tagbaszakadt, rámenős fiatalember, aki tökmagot ropogtatott. Érdeklődésünkre, hogy honnan szerezte a kocsideréknyi „feketét", magabiztos félmosollyal csak ennyit válaszolt:

– Ugyan már! Nem mindenki olyan balek, hogy megsarcolják a finánc0k a határon a cuccot! Megvannak a biztos csatornáim! – és már fordult is a következő vevőhöz tökmaggal a szájában.

Nagy keletje volt a két sorral arrébb áruló testes cigányasszony

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

Egy napos pillanat

100 forintos pecsétgyűrűinek is. A családi vállalkozásban előállított meghatározhatatlan színű (talán barnás-sárgás-vöröses) „ékszerek" bármekkora méretben kaphatók voltak, de hogy milyen fémből készültek, első látásra nem sikerült megállapítanunk. A cigányasszony váltig állította, hogy „duble", de ez talán avatott vegyelemzőknek is komoly próbatételt jelentene.

Tömegével láthattuk az Ausztriából behozott 3-as csomagolású teflon serpenyőket, 850–1200 forint között. A termék nálunk még nagyon kelendő, de azt talán kevesen tudják, hogy Ausztriában már egészségvédelmi akció indult ellene. A teflonbevonat állítólag az emberi szervezetre káros anyagokat juttat az edényekben főzött ételekbe.

Az újdonságként megjelent jégnyalókától azonban legfeljebb csak az ember torka fájdul meg. Meglepő kis csomagokat, vagy ötféle színben és ízben kapható a nálunk még különlegességnek számító német csemege. Két fiú jóvoltából már akár 50 forintért is hozzájuthat Szegeden az ínyenc magyar piacjáró.

A hírmondónak ittmaradt vietnami lány Seiko órái annak ellenére sem keltek el, hogy töretlen optimizmussal és tört magyarsággal „hasszász"-ért kínálta azokat. Jó napjuk volt viszont a zöldségárusoknak. Sorban álltak a vevők a retekért, a salátáért és az édes hagymáért. Talán a szegedi piac kereslet-kínálatát is befolyásolja már a reformtáplálkozás magyarországi hulláma, mert a tilosban füstölt kolbászt és zsírszalonnát árusító bácsi portékáját még a felajánlott kóstoló ellenére sem vette senki.

Délben az újabb zápor végleg kiverte a piacról az árusok és vevők nagy részét. A szenteltvizet követő özönvíz még az olyan kipróbált vásározókat is hazakényszerítette, mint a pepita szoknyákat áruló domaszéki nénikét.

KASZÁS–PATAKI

Nepperkesergő

BRUMÁR JÁNOS–FELHÓSI JÁNOS

– Vesztek valamit?

– Mid van?

– Mi kell? Dollár, márka, frank?

– Mennyi a márka?

– Ötven.

– Az sok. Hivatalosan negyvenöt.

– Mennyit tudsz venni hivatalosan?

A kis köpcös neppernek igaza van. Szinte semmit, és ő éppen ezt használja ki. Zsebébe nyúl és tekintete ide-oda jár. Mosolyogva sorolja az árfolyamot. Megtanulta.

– Van új márkád is?

Nagy köteg pénzt húz elő.

Lapozgatja a valutát. Van közte svájci frank, dollár, márka – új is – schilling és dínár is.

– A dinárral nem tudunk semmit sem kezdeni, ha nem tudom elköltени, rámrohad, mert nem váltják vissza.

– Ugyan fiúk! Jugóban olcsó a benzin. Egy tankolással nyertek egy ezrest. Én is átjárok.

– Ott veszed a valutát?

– Ott is, meg ahol lehet.

A kis csoportokba verődött valutaárusok látják, hogy „nehéz vevők" vagyunk. Sötét képű nagydarab férfi lép hozzánk.

– Márka kell? Nekem is van!

A kis köpcös mond valamit cigányul. A sötét képű szótlanul távozik.

– Azt mondtam, hogy a barátaim vagytok – mondja nepperünk.

– Hányan vagytok itt?

– Vagyunk vagy százhúszan.

– Megéri ez neked?

– Nem nagyon. Itt állok naponta tizenkét órát, nincs egy szabad napom, látod, van súlyom. A talpam meg szétmegy. Estére már az asszonyhoz sincs kedvem. Télen még üzlet volt, hatvanért ment a márka, most meg szobrozok negyvenkilencért egész nap.

– Mi ebben a buli?

– Ha valaki kocsit akar venni, és bevált egy nagyobb tételt, akkor azon fogok valamit, de most az se megy. Azt hiszem „bespájzolok" télire. Télen mindig jobb az árfolyam.

Másodszor jönnek oda hozzánk. Új látogatónk is akkora, mint egy telefonfülke.

– Mi kell!? Márka?

– Tőlem vesznek. A barátaim – mondja a köpcös.

– Vegyetek tőlem! Egy forinttal olcsóbb vagyok.

– Mondom, hogy a barátaim.

Ez az ajánlkozó is félreáll, de egyre többen figyelnek minket. Húsz év körüli srác lép hozzánk.

– Válts fel egy ezrest! Lehet kettő is! – mondja. A köpcös felváltja. Zsebei tele vannak pénzzel.

– Nem féltek a rendőröktől?

– Be vagyunk biztosítva. Hiába visznek el, néhány óra múlva úgy is elengednek . Annyi papírom van a valutám származásáról, hogyha elővesszem, akkor a rendőr zokogva megy a főnökéhez. No, kell valuta?

– Kösz, most nem, "vékonyan" vagyunk öltözve.

– Oké, engem itt mindig megtaláltok.

Öthalom kontra semmi

Újabb érvek a laktanya — campus mellett és ellen

A Szegedi Egyetem március 8-i számában hallgatói és oktatói véleményeket közöltünk az öthalmi úti szovjet laktanya területén kialakítandó egyetemi városrésszel kapcsolatban. Szintén e témáról írt Kelepce című cikkében Nagy Sándor a május 23-i lapszámunkban. Április 9-én szegedi építészek egy csoportja levelet juttatott el szerkesztőségünkbe, melyben határozott ellenvéleményüket fejezik ki a laktanya ilyen célú hasznosításával szemben. Ezzel szinte egy időben, április 12-én az Universitast alkotó felsőoktatási intézmények vezetői és az önkormányzat képviselője megállapodtak az öthalmi laktanya felosztásáról. Szerkesztőségünk kezdeményezésére beszélgetés jött létre az építészek és két érintett intézmény vezetője között.

Szegedi Egyetem: — *Az építészek egy csoportja határozottan ellenzi az egyetemi városrész létrehozását az Öthalmi úti szovjet laktanya területén. Mik az érveik?*

Palánkai Tibor építész: — Meggyőződésünk, hogy a campust az arra legalkalmatlanabb területen készülnek létrehozni, ez a terv mind oktatási, mind építészeti, mind üzleti szempontból abszurditás. Építészetileg azért, mert a jelenlegi épületek térstruktúrája lehetetlenné teszi a korszerű oktatási módszerek alkalmazását, az átalakítás — mivel érintené az utakat és a közműveket is — a rendkívül nagy költségek miatt gazdaságtalan. Oktatási szempontból (a szimbolikus abszurditás mellett) azért, mert lehetetlen egy egyetemi városrész atmoszférájának megteremtése ipari — közlekedési környezetben. A város szélén levő campus pedig soha nem lesz a város szerves része, és elszakad a tradicionális felsőoktatási épületektől is. Sajnálatos, hogy a döntés meghozatalába nem vontak be építészeket, ezért felelősnek érezzük magunkat — úgy is mint városlakó polgárok, úgy is mint szakmabeliek — hogy hallassuk hangunkat ez ügyben.

Sz. E.: — *Gondolom, az intézményvezetők is számoltak ezekkel a tényezőkkel. Mit tudnak mondani az építészek érveire?*

Szalay István, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola főigazgatója: — Azt, hogy nincs más alternatívánk. A főiskola kinőtte a jelenlegi épületeit, az egyház pedig most visszaköveteli a Hámán Kató utcai épületkomplexumot. Tény tehát, hogy helyre van szükségünk. Elkezdtünk keresgélni — természetesen először a városban — de rá kellett jönnünk, hogy olyan épületet, amely már valakié, nem tudunk megszerezni. A helyzet tehát a következő: *vagy Öthalom lesz a mienk, vagy semmi.* Természetesen ismerjük ennek a megoldásnak a hátrányait is. *Róna-Tas András* a JATE rektora felkérte *Takács Mátét,* a város főépítészét és a *DÉLTERV*-et, hogy készítsenek egy felhasználási javaslatot. Nem fedi tehát a valóságot az az állítás, hogy előkészítés és építészek bevonása nélkül történt a döntés. Ez a dolgozat a negatívumokat is tartalmazza. Magam is egyetértek azzal, hogy hátrány az ipari környezet, a tradicionális felsőoktatási épületektől való távolság. Abban nem vagyok biztos, hogy ez a terület később nem válik Szeged részévé, azt pedig, hogy érzelmi tényezőket is figyelembe vegyünk, az égető helyproblémánk miatt nem engedhetjük meg magunknak.

Tudni kell azt is, hogy az egész Universitas és campus — ügynek nincs gazdája, mi — az intézmények — teljesen magunkra vagyunk hagyva. A kormányt, a parlamentet nem érdekli a dolog, Szeged városa pedig mindössze anynyit tehetett — anyagi helyzetéből adódóan — hogy lemondott javunkra a laktanyáról.

Róvó István, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem főmérnöke: — A SZOTE a laktanyát illetően másodlagos helyzetben van, mert az egyház tőlünk csak a kollégium visszaadását követeli, ezért a campustól mi elsősorban a kollégiumi problémáink megoldását várjuk. Egy orvostudományi egyetem működését — a klinikák miatt — egyébként is csak a városon belül lehet elképzelni.

Véleményünk szerint csak pénz kérdése az, hogy a laktanya helyén campus alakuljon ki, tehát nem tartjuk azt lehetetlennek. Számunkra vonzónak tűnik az a lehetőség, hogy hallgatóink az egyetemi városrésszel kialakuló szellemi központban a többi egyetem diákjaival közös értelmiségi nevelést kapnak, együtt élnek velük, a szakmai képzés pedig a városon belül maradna. Mi is tudjuk persze, hiszen a többi intézménnyel együtt többször voltunk kint terepszemlén, hogy az Öthalmi úti laktanya nem a legoptimálisabb hely ennek megvalósítására. De ha a kérdés úgy merül fel, hogy vagy ott helyezzük el a hallgatókat, vagy sehol, akkor nem válogathatunk.

Sz. E.: — *Többször elhangzott, hogy Öthalom, vagy semmi. Valóban így merül fel a kérdés?*

Sz. J.: — Pontosan: Az önkormányzat sem tud jobb megoldást, ők is Öthalomban gondolkodnak. Amíg semmink sincs, nem mozoghatunk, ha viszont megkapjuk a laktanyát, az állam kénytelen lesz beszállni a helyreállításba. Úgy tekintünk erre a lehetőségre, hogy ha felelőtlenül elszalasztjuk, akkor majd a történelem átka sújt. Attól tartunk, hogy ha nem fogadjuk el, akkor ez a város és az állam részéről hivatkozási alap lesz később a segítség megtagadására.

Sz. E.: — *Van-e a terveknek pénzügyi fedezete?*

Sz. I.: — A pénzügyi fedezet szinte teljes mértékben hiányzik. Az állami költségvetésből egyáltalán nincs fedezet a helyreállításra. A felsőoktatásnak szánt világbanki kölcsön nem fordítható beruházásra, az Universitast alkotó intézmények pedig siralmas anyagi helyzetben vannak.

Sz. E.: — *Az adott helyzethez képest egy kissé korainak tűnik a laktanya intézmények közti felosztása.*

Sz. I.: — Erre azért volt szükség, mert az érintett intézmények három különböző minisztériumhoz tartoznak. Annak, hogy a tárcák egyáltalán foglalkozzanak az üggyel, hogy megmondják milyen mértékben támogatják a helyreállítást ez a pontos felosztás volt a feltétele. Ez a hozzáállás is mutatja, menynyire universitas-párti ez a kormányzat.

Sz. E.: — *Az építészek most hallhatták az Öthalmi úti laktanya mellett szóló érveket és megismerhették azt a kényszerhelyzetet, amelyben az intézmények vannak. Változott a véleményük?*

P. T.: — Először reagálnék az elhangzottakra. Takács Máté dolgozatát, legfeljebb tanulmánynak, ajánlatnak tudom tekinteni, mert nem ad alternatívát, nem városi mértékben gondolkodik, nem számadatokon alapul.

Változatlanul az a véleményem, hogy *ezt a lehetőséget nem szabad elfogadni, ugyanis ezzel eladjuk a jövőnket.* Az elmúlt 40 évben ugyanilyen kényszerhelyzetben születtek a döntések, és konzerválták a rosszat, a félmegoldásokat.

Weintrager Adolf, építész: — Úgy látom, kifejezetten szerencsétlen dolog, hogy felmerült ez a lehetőség. Rendkívül nagy felelőtlenség a város részéről, hogy a legkönnyebb megoldást választották. Lehet, hogy hosszú távon megoldást jelent (kérdés persze, hogy milyen áron), de mi lesz addig? Hogyan viselik majd el a hallgatók az átmeneti állapotot? Engem az háborít fel, hogy ez a város mindig kirakja a dicsőségtáblára, hogy itt egyetemek vannak, de ha segíteni kell, akkor arra hivatkozik, hogy nagyon szegény.

Sz. E.: — *A megoldás? Vagy alternatív javaslat?*

P. T.: — Városi léptékben kellene végiggondolni, mi való a városon belülre és mi azon kívülre. Ez a szakemberek dolga, csak „helyzetbe" kell őket hozni. Ki kellene írni egy pályázatot. Mi sem titkoljuk, hogy egy ilyen volumenű megbízás nagy üzlet. Ha már létrejött az Universitas, kellene egy szakértői gárda, amelyik gazdája ennek a campus-ügynek. És ez nem csak az intézmények dolga, ez a városra is tartozik.

Sz. J.: — Megvárjuk, mi lesz a laktanya sorsa és hamarosan létrehozzuk az Universitast, mint jogi személyt; ezután már könnyebben cselekedhetünk. A magam részéről nagyon örülök, hogy egyáltalán létrejött a párbeszéd az építészekkel, a pályázat kiírását pedig javasolni fogom az önkormányzat felé.

* * *

A beszélgetés során többször felmerült a város szerepe a campus létrehozásával kapcsolatban. Az önkormányzat álláspontjáról **dr. Tóth László** megbízott jegyzőt kérdeztük.

— A szóban forgó intézmények vezetői már 1990-ben kéréssel fordultak a Városi Tanácshoz, hogy a laktanyát a szovjet csapatok kivonulása után a Felsőoktatási Tanács hasznosíthassa. Az intézmények új vezetése ezt a kérést a város új vezetése felé megismételte — az önkormányzat a kérésüket támogatja. Az öthalmi úti laktanya állami tulajdon, az elsődleges jogosított pedig az önkormányzat. Az önkormányzat — egy félreeső, intézmények által nem igényelt és kiállítási területként hasznosítandó terület kivételével — a laktanyáról lemond az Universitas javára.

Keczer Gabriella

Idényzáró sportrovat — bajnokságok közben...

Lapunk megjelenése a szokásos tévésorozatok módján zárja az idényt. Mindig a legizgalmasabb résznél hagyják abba, hogy a következő résznél mindenki a TV elé üljön. Nos, a tanév végi utolsó lapzártánk után fejeződnek be a különböző szintű versenysorozatok. A megnyert rangadó után még reménykedhet a Főiskolás lánycsapat az NB II-be jutásban. Tavaszi veretlenségével is csak a harmadik lett a lánykosárcsapat. Nagyon rosszul szerepeltek a fiú kézilabdások a megyei bajnokságban. Már szinte biztos bentmaradó a Főiskola a labdarúgó megyei I. osztályban. A JATE Károlyi az idény eleji 2. helyről a hetedikre zuhant vissza. Rengeteg érmet szereztek a szegedi a MEFOB atlétikai döntőjén. Teniszezőink is jól szerepeltek.

Atlétika MEFOB döntő a Bodánfi utcában:

Férfiak
100 m sík: 3. Listoczki (JGYTK) 11,32
5000 m: 1. Ubaldo (JATE) 15:09,29, 2. Balassa (SZOTE) 16:05,26.
4×100 m: 2. JGYTK „B" 45,10
4×400 m: 2. JGYTK „A" 3:34,76, 3. JGYTK „B" 3:38,13.
400 gát: 2. Prohászka (JGYTK) 60,99.
3000 m akadály: 2. Ráczkevey (JGYTK) 10:03.30.
Távol: 1. Marik (JGYTK) 745 cm.
Gerely: 1. Varga (JGYTK) 63,50 m, 3. Köhler (JGYTK) 59,44 m.
Kalapács: 2. Nacsa (JATE) 41,56 m.
Nők:
1500 m: 2. Forgács (JGYTK 4:50,31. 3. Kelecsényi (JATE) 5:16,94.
4×100 m: 2. JGYTK 50,94.
5 km gyaloglás: 3. Rakics (JGYTK) 28:08,6.
Távol: 1 Puczkó (JGYTK) 537 cm.
4 arany, 8 ezüst, 5 bronz — soha rosszabbat.

Kézilabda NB II. nők

Kiskunhalas—Tanárképző 27-31 (12-14)

TK: Juhász—Stefanidesz (2), Ajtony (5), Lőrinc (1), Mikola (3), Répási (6), Golobics (1). Csere: Hegedűs—Jagicza (13), Végvári, Somogyvári, Árva.

A gyengén védekező Tanárképző tetszés szerint érte el góljait, így győzelme egy percig sem forgott veszélyben.

Tanárképző—Szarvas 19-11 (10-1)

TK: *Benyovszki — Stefanidesz* (3), *Nyitrai* (2), *Lőrinc* (1), *Mikola* (1), *Répás* (5), *Ajtony* (1). Csere: Juhász—*Jagicza* (5), Berta, Végvári, Golobics. Edző: Szabó József.

Az NB II. rangadóján a szinte hibátlanul védekező Tanárképző támadásaiban is felülmúlta a listavezetőt, így ilyen arányban is megérdemelten nyert. A bajnokságban továbbra is a Szarvas vezet egy ponttal a TK előtt.

Megyei I. osztály férfiak:

Rosszul szerepeltek a bajnokság tavaszi idényében csapataink. Valamennyi mérkőzésen veszteségként vonultak le, kivétel az egymás elleni rangadó, ahol is a TK győzött. A JATE SC a második helyről az ötödikre esett vissza.

Kosárlabda NB II. nők:

Szegedi TK—DASE 75-45 (32-31).

TK: *Fehér* 11 (6), Tímár 3, Tóth 5. Lengyel T. 10, *Rádi* 22, Csere: Hoffmann 8, Sajti 16, Fodor, Szabó.

Az értelmetlenül elszenvedett 9 pontos őszi vereségért alaposan visszavágott a szegedi csapat. Különösen Rádi játéka emelkedett ki, aki sajnos meg is sérült a mérkőzésen.

Nagykőrösi Kinizsi SE—Szegedi TK 45-64 (22-28)

TK: *Fehér* 8, Tímár 6, *Hoffmann* 12, *Sajti* 24, Tóth 9. Csere: Lengyel T. 5, Fodor. Edző: Vér László.

A tavaszi veretlenség volt a tét. A lányok nem jó, de lelkes játékkal hozták is a mérkőzést. Ezzel véget ért a bajnokság, a főiskolás gárda őszi négy veresége, tavaszi veretlensége az NB II. 3. helyezéséhez volt „elég". A bajnok mindössze egy ponttal előzte meg a szegedi csapatot. Az elhalasztott lehetőség (már mint az NB I.) reménylhetőleg nem töri le a lányokat, egyöntetűen kijelentették „Jövőre újra megpróbáljuk!" Úgy legyen!

Labdarúgás: Megyei I. osztály

A tavaszi három győzelem után (Apátfalva, Sándorfalva, Zákányszék) valamint az NB III-as Kiskundorozsma jó szereplésével már biztosra vehető, hogy augusztustól újból a megyei első osztályban szerepel a Főiskola csapata. Bár hátra van még a Szentesi Kinizsi elleni szentesi „rangadó", de a hatpontos előny és a jobb (illetve kevésbé rossz) gólkülönbség biztosítja a (bentmaradást jelentő) 15. helyet.

Bordány—Tanárképző 3-0 (0—0)

Bordány 100 néző. Vezette: Szombathelyi.

TK: Steigerwald — Nagy (Kovács), Bajnok, Gallyas, Kiss — Krevenka, Szilágyi, Molnár Z. Holl — Zsigmond, Molnár Cs. Edző: Miskolczi József.

Kiegyensúlyozott első félidő után a hazai csapat a fordulás után megérdemelten nyert a jól küzdő főiskolások ellen. Jók: Molnár Cs., Bajnok, Zsigmond.

Megyei II. osztály

Csak egy pontot sikerült megszereznie a JATE Károlyinak az elmúlt két idegenbeli mérkőzésen és így már a hetedik helyre estek vissza. Április elején még 2. volt a csapat.

Ásotthalom—JATE 13-3 (1-0)

Ásotthalom 300 néző. Vezette: Kormányos.

JATE: Bíró — Jagicza, Molnár, Keszthelyi, Semjényi — Kertész, Tóth, Hoczopán — Baranyai, Sirkó, Kristán.

Rengeteg helyzetet hagytak ki az egyetemisták. Jók: a góllövők és Hoczopán Valér, aki az idény legjobb játékát produkálta.

Forráskút—JATE 2-1 (1-0)

Forráskút 50 néző. Vezette: Molnár (Részrehajlóan).

JATE: Bíró — Jagicza (Gálik), Molnár, Gardi, Semjényi, Kertész, Tóth, Keszthelyi — Baranyai, Sirkó, Kristán.

Az első félidőben a JATE uralta a mérkőzést, mégis egy védelmi rövidzárlat elég volt a hazaiaknak a góllövésre. Az igen gyengén működő játékvezető a második félidő elején azután „kiherélte" a szegedieket. Előbb megette a helyi center tizenegyes „csinálását" majd miután a csapat vadembere ezt berúgta (ez volt az egyetlen érdemleges megmozdulása) még a magáról megfeledkező és a bírót „lecsalózó" Gardi az 55. percben kiállította. Ezután tíz emberrel is lefocizták az egyetemisták a helyieket, de Kristán Zolinak csak a szépítésre futotta.
Jók: Bíró, Tóth, Kristán.

Tenisz:

Debrecen adott otthont az idei egyetemi és főiskolai teniszbajnokság küzdelmeinek. A háromnapos vetélkedő a csapatversennyel kezdődött, amely során a SZOTE, *Sonkodi Balázs, Tomka János* összetételű együttese ezüstérmet nyert. Sonkodi Balázs egyéniben folytatta remeklését: a testnevelési egyetem hallgatója, Mári Péter mögött a második helyen végzett. A szegedi diákok dicséretes szereplésükre a párosok viadalán szerzett aranyéremmel tették fel a koronát. A Móravárosi Kinizsi sportoló, a jogász-hallgató *Könczöl László* és az orvosegyetemista Tomka János valamennyi ellenfelét legyőzve szerezte meg a *bajnoki* címet.

A női csapatbajnokságban a JGYTK gárdája harmadik lett.

Barok István

Búcsúzik a Temesvár Bizottság

Jön az új típusú együttműködés

A JATE-n 1990. év első napjaiban — a romániai segélyakciók összehangolására — önkéntesekből megalakult Temesvár Bizottság utoljára jelentkezik. Bő egyévi működés után, programjának megfelelően feloszlik. Feloszlik, mert a JATE-n összegyűjtött pénzadományt felhasználta, s feloszolhat, mert kezd kiteljesedni a Temesvári Egyetemmel számos szakterületen az a kapcsolat, melynek megteremtése a Temesvár Bizottság célja volt. Úgy érezzük munkánk megfelelt a temesvári egyetem rektorának, Eugen Todoran-nak köszönetében megfogalmazottaknak:

„a segélyakció nemcsak humanitárius, hanem erkölcsi és politikai támaszt is jelentett, ami biztos alapja lehet az egészséges együttműködésnek."

A Délmagyarország és a Szegedi Egyetem hasábjain a temesvári kapcsolat újrakezdéséről jó néhány tudósítás jelent meg: elsőként az FDSZ JATE Szervezetének felhívása a Temesvári Egyetem megsegítésére, melynek nyomán a dolgozók napok alatt közel 200 ezer forintot gyűjtöttek össze. A Vöröskereszt és a Máltai Szeretetszolgálat által összegyűjtött élelmiszer- és gyógyszeradományok szállításában a JATE is részt vett. 1990. január 23-án, *Csákány Béla* a JATE akkori rektora és a Temesvári Bizottság három tagja *5 mázsa* élelmiszerrel érkezett a Temesvári Egyetemre. A tárgyaláson az együttműködés új formáinak kidolgozását alapozták meg a rektorok. Márciusban kilenc tagú temesvári rektori küldöttség ismerkedett a JATE Természet- és Bölcsészettudományi Karával, majd a rektorok aláírták a két egyetem közötti együttműködési szerződést. 1990 *októberében* rendezték a Temesvári Egyetemen a *„Demokrácia és Emberjogok"* konferenciát, melyre a Temesvári Bizottság három tagja kapott meghívást. Ekkor adtuk át a segélyakció keretében vásárolt *számítógépet* a Temesvári Egyetem könyvtárának, *több száz kötet összegyűjtött szakkönyv, folyóirat,* JATE kiadvány, oktatói publikáció kíséretében. Szakmai látogatást tettünk a Fizikai Karon és a Német Intézetben.

1991. május 16-án nyílt meg a JATE Könyvtárában az osztrák könyvtár, melynek ünnepélyes megnyitóján részt vett a Temesvári Egyetem rektora is. Ez alkalomból adtuk át házi nyomdájuk gépének teljes felújításához szükséges — kérésükre — beszerzett alkatrészeket.

A segélyakció keretében továbbá a hosszabb-rövidebb időre Romániából szakmai továbbképzésre, nyelvtanfolyamra érkező oktatók és hallgatók részére juttattunk étkezési jegyeket, fizettünk szállást, magyar konferencia részvételi díjat, szerény ösztöndíjat, illetve biztosítottunk a temesvári egyetemi dolgozóknak két kollégiumi szobában szállást '90. év nyarán; ezzel összesen *271* fő részesült valamilyen támogatásban.

A Szőregi Takarékszövetkezetnél elhelyezett segély összege a folyamatos kiadásokkal állandóan csökkent, de a kamat így is emelte pénzügyi alapunkat. A teljes, *392 451* Ft, pénzalap felhasználásának részletes elszámolása a következő:

BEVÉTEL: JATE dolgozók adománya: 205 946 Ft; JATE rektora 100 000 Ft; JATE FDSZ SZB 50 000 Ft; Bankszámla kamata 36 505 Ft. Összesen: *392 451 Ft.*

KIADÁS: Házinyomda felújítása 183 640 Ft; Festék, tartozékok 10 000 Ft; Számítógép (kedvezményesen) 94 109 Ft; Étkezési jegy (56 fő) 21 670 Ft; Szállás (188 fő) 18 658 Ft; Ösztöndíj (27 fő) 63 766 Ft; Bankszámla kezelés 608 Ft. Összesen: *392 451 Ft.*

Annak tudatában fejezzük be munkánkat, hogy a társegységek, tanszékek és kutatócsoportok között segítségünkkel kialakult kapcsolatokra építve folytatódik a temesvári egyetemmel a gyümölcsöző együttműködés. Mégpedig az Újvidéki egyetemmel bővülve, s nemcsak az önkéntes adakozók forintjaira számítva. Az sztrák könyvtár megnyitására érkező temesvári és újvidéki rektorok a JATE rektorával együtt elhatározták, hogy élnek a Soros-Alapítvány felajánlásával, közösen dolgoznak ki pályázatokat a Soros Alapítvány támogatásának elnyerésére.

Ősi hitrege mesél olyan fegyverekről, melyek a katonák eleste után is továbbharcoltak. A Temesvári Bizottság megszűnt, de a célok és eszmék, amelyekkel harcolni kezdett a régi ellen, kitartóan fognak küzdeni.

A Temesvári Bizottság nevében:

Patzkó Ágnes
Bernáth Árpád

Nyit a teniszpálya

A JATE Tenisz Sporttelep (Újszeged, Erzsébet liget) 1991. április 25-tel megkezdte új rendszerű működését. Nyitva tartás: 1991. október 15-ig, naponta reggel 6.00-tól este 20.00-ig. Ajánljuk az érdeklődőknek pályánkat a kellemes környezet és az átlagosnál lényegesen kevesebb térítési díj miatt. Pályabérleti díjak az egyetemi hallgatók, dolgozók és családtagjaik részére:

— *idénybérlet* esetén (heti 4 óra pályahasználattal) *300 Ft;* kb. 30 Ft/óra átlag: *havi bérlet esetén* (heti 4 óra pályahasználattal) kb. 30 Ft/óra átlag *500 Ft; heti bérlet* (4 óra pályahasználattal) kb. 37 Ft/óra átlag *150 Ft; alkalmi bérlet 50 Ft/óra* és esti villanyfényes pályahasználatot külön kell kérni, melynek díja 200 Ft/óra. *Pályabérletek a gondnoknál, a helyszínen válthatók.*

Teniszoktatást szervezünk, hasonlóan kedvezményesen, fiatalok (7 éves kortól) és felnőttek részére. 1-1 csoport létszáma 8-10 fő.

***Időpontok:* május 15.—június 15.; június 15.—július 15.; július 15.—augusztus 15.; augusztus 15.—szeptember 15.; szeptember 15.—október 15.**

Résztvevőként a teniszoktatás díja:

— heti 2x1 óra oktatás esetén 300 Ft.

— heti 2x2 óra oktatás esetén 600 Ft.

Az oktatáshoz a pályabérletet külön kell fizetni, a havi pályabérlet vásárlása a célszerű.

Jelentkezés és részletes megbeszélés a Sporttelepen *Szűcsné Imre Magdolna* teniszoktatónál, *naponta 16—18 óra* között. Köszönjük a részvételt, kellemes sportolást kívánunk.

Gurka Zoltán
sporttelepvezető

Kongresszusi előkészületek

A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság és a József Attila Tudományegyetem közreműködésével Szegeden rendezik meg a III. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszust augusztus 12—16 között. A kongresszus szervező- és előkészítő bizottságának titkárát *Monok Istvánt* kértük meg, hogy ismertesse, hol tartanak az előkészítésben és a szervezésben.

A téma ez alkalommal: *Régi és új peregrináció; Magyarok külföldön, külföldiek Magyarországon.* A téma feldolgozásának fő szempontjai: 1. Eszmék és technikák áramlása Magyarországról Európába — Európából Magyarországra (gazdasági, társadalmi folyamatok, politikai mozgalmak, szellemi áramlatok kölcsönhatásai). 2. A peregrináció a magyar irodalom — és művelődéstörténet különböző periódusaiban (írók, művészek, diákok, tanárok, utazók, mérnökök, stb.). 3. Magyar nyelvészek külföldön, külföldi nyelvészek Magyarországon. 4. Migrációs folyamatok és hatásuk a népi kultúrára. 5. A szegedi táj néphagyományai és művelődése.

A társaság profiljából adódóan minden olyan szakembert meghívtunk e kongresszusra, aki a világ bármely részén a magyar nyelv, irodalom, művelődéstörténet, történelem, néprajz és egyéb témákkal foglalkozik. Ezeknek a kutatóknak túlnyomó többsége magyar, azonban jelentős számban lesznek más nemzetiségűek is. Összesen 5000 szakembernek juttatták el a felhívást és ebből 658-an jelezték a részvételi szándékukat. A széles témaválasztékból adódóan — az eddigi tervek szerint — 319 előadásra lehet számítani, mely előadások 14 szekcióba oszlanak szét. Mindebből látható, hogy szakmailag a kongresszus sikere biztosított.

Az előzetes tervek szerint első nap este dr. Róna-Tas András, a JATE rektora és dr. Lippai Pál, a város polgármestere tart közös fogadást a résztvevők számára. Majd másnap este szintén fogadás lesz — már szűkebb keretek között — a Hungarien Stadis részéről, melyre a csoport munkája iránt érdeklődőket várják szeretettel. A harmadik nap az egész napos kirándulás jegyében telik, este pedig az Alsóvárosi templomban Koloss István vagy Elekes Zsuzsanna orgonakoncertjét hallgathatják az érdeklődők. Bankettel zárul majd az ötnapos kongresszus, melyet a Kiskörösi Halászcsárdában rendezünk meg.

A kongresszus szekcióülései mindvégig a JATE Irinyi Kollégiumában, a plenáris ülés pedig a Belvárosi moziban lesz. Szálláslehetőségként felajánlottuk a résztvevőknek a városi szállodákat, egyetemi kollégiumokat. Ennek lebonyolítását azonban — mint ahogy az étkeztetést is — a Szeged Tourist vállalta magára; akik ezen túlmenően különböző programok szervezését is végzik a kongresszus ideje alatt. Emellett különböző kiállítások nyílnak — a Móra Múzeumban Markó Károly és a Róma-környéki festőiskola művészeinek alkotásait, a Fekete Házban John Alboc fotóművész munkáit tekinthetik meg az érdeklődők. Ezen kívül egy könyvesbolt is üzemelni fog, ahol az Universitas és más kiadóknak a kongresszus témájába vágó műveit; az egyetem Történelem Tanszékei által készített 19 tanulmányt tartalmazó kiadványát, valamint az ez alkalomra megjelentetett bélyeget lehet megvásárolni.

Az egyetlen nyitva álló kérdés, ennek az öt napnak a finanszírozása. A kalkuláció szerint a kongresszus költségvetése 3 millió forint. Ebből a Művelődési és Közoktatási Minisztérium 1 milliót, a város 0,5 milliót fizetett ki. A másik másfél milliónak szponzori támogatással kellene összejönnie. Azonban az elmúlt években számos olyan megállapodást kötöttünk vállalatokkal, melyek mára érvényüket vesztették a vezetőváltás miatt. Így jelen pillanatban a következő szponzorai vannak a kongresszusnak: a legrégebbi a Szegedi Nyomda — programfüzetek, szórólapok és egyebek sokszorosítását vállalja kb. 300 000 forint értékben —; a Szeged Tourist — az általuk vállalt szervezési tevékenység kb. 100 000 forint; Az ADATREND Kisszövetkezet 300 000 forintot; a SCRIPTUM 70 000 forintot és kb. 100 000 forint értékű munkát; valamint az Illyés Alapítvány kb. 200 000 forintot ad. Remény van még némi póttámogatásra a minisztériumtól és utólag a kongresszus anyagának kiadására az UNESCO-tól. Richter Ilona grafikusművész a kongresszus emblémájának megtervezésével segített. A szegedi vállalatok közül a Szalámigyár 50 000 Ft, a DÉLRÖVIKÖT 30 000 Ft, Tisza Füszért 10 000 Ft, Florint Kft. 5000 Ft és a Kecskeméti Alumínium üzem 10 000 Ft támogatást adott még. Az egyetemre nagyon komoly teher hárul a kongresszus megszervezése miatt és a Csákány Béla rektorsága alatt befektetett félmillió forint megtérülését egyelőre még nem látjuk. Ráadásul további pénz kellene, hisz a volt szocialista országokból — ahol nincs lehetőség pénzváltásra — hívott vendégek valamennyi költségének megtérítése ránk hárul. Egy Vietnamból érkező szakembernek csak a repülőjegye kerül 350 000 forintunkba.

Azt megértem, hogy az egyetem nem tud a költségvetésből több pénzt kisajtolni erre a célra, de azt nem, hogy ez miért csak anyagi kérdés.

K. A.

A Newsweekből

A bajok ideje Oroszországban

Stanislav Satalin 56 éves. Mihail Gorbacsov elnöki tanácsadó-testületének volt a tagja és építője, annak a tavaly összeomlott programnak, amely 500 napra a magángazdaságot akarta bevezetni. Litvánia januári katonai megleckéztetése után szakított Gorbacsovval, azzal vádolva őt, hogy elárulta a peresztrojkát és felszólította a lemondásra. Satalinnak erős befolyása van az orosz köztársaság vezetőjére, Borisz Jelcinre. Satalinnal a Newsweek munkatársa, Caroll Bogert beszélgetett Moszkvában.

(Szemelvények a beszélgetésből.)

Bogert: — *Más ember volt Gorbacsov amikor találkozott vele az Elnöki Tanácsadó Testületben?*

Satalin: — Idehallgasson, én ezeknek az embereknek a többségét egészen közelről ismerem. Gorbacsovot úgy, hogy barátok között ül az asztalnál, tréfálkozik (érti a tréfát) egyenrangúként beszél az emberekkel, valóban egyenlő elbánásban részesít mindenkit. Hosszú órákat töltöttünk együtt, úgyszólván az égvilágon mindenről beszéltünk. Nagyon demokratikus gondolkodású, nagyon magas intellektusa és emberi kiválóságai vannak. De ő mégiscsak kommunista fajta. Mennie kell.

B: — *Litvánia megleckéztetése az ő személyes politikája volt?*

S: — Ez nagyon nehéz kérdés és nagyon gyakran felteszik nekem. Milyen mértékben eszköz Gorbacsov mások kezében? Azt hiszem, lehetetlenség lenne mondani, hogy ő mások eszköze, de azt is képtelenség lenne mondani, hogy szabad. Egyik sem igaz. Nyugati újságírók gyakran elkövetik ezt a hibát. A hadseregre, a KGB-re, a Belügyminisztériumra gondolnak, úgy vélik, hogy ezek mind reakciósok, és az értelmiségre úgy, hogy azok mind demokraták. Helyes ez? Ez helytelen. Sok fasiszta és elfajzott ember van az intelligencia között is és sok a világosan és demokratikusan gondolkodó ember a hadseregben, sok hivatásos van a KGB-ben, aki megveti a profi hírszerzőket.

B: — *Milyen esélye van arra, hogy Gorbacsov ismét szolgálatra kéri meg?*

S: — Semmilyen. Már mindennek vége.

B: — *Milyen jövője van az 500 napos programnak? A jelenlegi kormány el fogja fogadni?*

S.: — Biztos vagyok benne, hogy a mostani kormány megbukik. Teljesen alkalmatlan a kormányzásra. Még mélyebben van mint Nyikoláj Rizskov miniszterelnök előző kormánya, szakmailag, morálisan egyaránt. Rizskovnak jó image-ja volt a nép között. Vannak akik „síró bolsevik"-nak hívták, de mégis olyan embernek látszott, aki magáévá tette a problémákat és megpróbálta megoldani a dolgokat. Ami a jelenlegi kormányt illeti, nincs jobb módszer a kommunistaellenesség inspirálására mint az, ahogyan Valentin Davlov a tévében szerepel. Ha az ember ezeket a pofákat látja, rögtön azt akarja, hogy ez a kormány mondjon le azonnal.

Pavlov tökéletesen megértette, hogy a Nyugat sohasem fogja őt támogatni. Megpróbálja Gorbacsov gondolkodását befolyásolni, azt mondja neki, hogy ennek vége, nincs is szükségünk a Nyugatra, és ehhez hasonlókat. Ha az elnök nem lesz úrrá a félénkségén, a saját csapdájába esik.

B: — *Később Gorbacsov Nyugat- és értelmiségellenes kijelentéseket tett.*

S.: — Nem értette meg, hogy a baloldaliak és a demokraták sohasem fogják felfüggeszteni. Ha most vonulna vissza, biztos vagyok benne, hogy Gorbacsov kiemelkedő szerepet játszott az orosz történelemben azzal, hogy kezdeményezte egy liberális társadalom megteremtését.

B: — *Gorbacsov viszonya Jelcinnel félelmetesnek tűnik.*

S.: — Igen. Soha nem lesznek képesek arra, hogy együtt dolgozzanak. Tudja, mi arról beszélünk, Gorbacsov eszköze-e másoknak vagy nem? Sok ember, Gorbacsovot is beleértve, úgy véli, hogy Jelcin esetében protekciós összeköttetéseket vesznek igénybe. Azt mondom, ez tökéletesen így van, ha Jelcin azt mondja, amit a demokraták akarnak. Ez nagyszerű. Jó, legyen ő a bábu. Bár csak minden vezető ilyen báb lenne, nem tennék tönkre a beszédeiket azzal, hogy saját maguk írják őket, hanem gondosan tanulmányoznák azt, amit mások írnak nekik, mint például Satalin. Mindenesetre olyan emberek mint Jelcin, nem lesznek bábok. Neki van karaktere. Hosszú ideje ismerem és látom, hogy tanulékony. Nagyon udvarias, meghallgat anélkül, hogy félbeszakítana.

B: — *Úgy érzi, hogy a népszavazás konzerválja az uniót?*

S.: — Ez esetlenség és gúnyolódás. Gorbacsov semmit nem fog vele nyerni. Semmi nem fog jóra fordulni. Ellenkezőleg. Mindenki ingerültebb lesz és sokkal jobban fog törekedni az önállóságra. A köztársaságoknak számolni kell azzal, hogy ha ezen a népszavazáson akarnának egyesülni, csak még jobban szétszóródnak, még nagyobb lesz a pénzforgalom és így tovább, egészen addig, amíg késő nem lesz.

B: — *Hogy fog előrehaladni a reform?*

S.: — Mindenekelőtt soha nem szabad azt ígérni, hogy holnap már mindenünk lesz. Sohasem lesz. Holnap egyenesen rosszabb lesz. Megmondtam a népnek, mire készüljön fel. Ha bízik bennünk, ha megválaszt bennünket, mi azt fogjuk ígérni, hogy ez az év nagyon kemény lesz, és az lesz a következő is. Vissza fogjuk utasítani az ilyen és olyan programokat; megkezdjük a hadsereg létszámának és a hadikiadások csökkentését, és ez a többihez hasonlóan nehéz dolog lesz. Mindenekelőtt meg kell nekik az igazat mondani. Meg kell a népnek mondani, hogy erre az évre nincs remény.

Fordította: **R. J.**

Püskivel nyit a könyvhét

80 éve Békésben, egy „földnélküli földműves" család gyermekeként született Püski Sándor. Azonban az egyéni képességei és a szerencse úgy hozták, hogy 1935-ben a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem jogi doktorátust szerzett. Az egyetem évei alatt ismerkedett meg az akkor induló politikai mozgalmakkal, vált a népi irodalom elkötelezett szolgálójává.

A Nemzeti Önállósítási Alap kölcsönéből 1938. május 15-én könyvkereskedést nyitott az egyetem közelében, ahol első kiadott könyve *Sinka István Vád* című verseskötete volt 1939 májusában. Kiadói vállalkozásának első szakasza, az 1950-ben történt államosításával zárult, addig 150 könyvet jelentetett meg. A felszabadulás után azonban világossá vált Püski Sándor előtt, hogy itt többé számára nem teremhet fű, hiszen 1945 júniusában a következő indoklással fedték meg: „több jobboldali, sőt köztük teljesen nyilas érzelmű író művét jelentette meg; így: Kádár Lajos, Kodolányi János, Sinka István, Erdélyi József, Féja Géza, Németh László írók műveit is kiadta...".

1950-től 1970-ig kerámiakészítésből tartotta el családját. Sándor és Gábor fia 1956-ban elhagyta az országot és az Egyesült Államokban telepedett le. A Püski házaspár 1967-ben meglátogatta őket, majd hosszas fontolgatást követően 1970-ben ők is kitelepültek. Püski Sándor 60 évesen kezdte újra könyves pályáját. A New York-i Püski Könyvesház és Kiadó a nyugati magyar emigráció szellemi központjává vált.

A megváltozott hazai helyzetben 1988 végén lehetőség nyílott arra, hogy Budapesten ismét könyvesboltot nyithasson. Az elmúlt két évben megjelent több mint 30 kötet jelzi, hogy eredményesen.

Mindazok, akik megtekintik a Somogyi-könyvtárban a Püski Sándor által május 29-én megnyitott: A Püski Kiadó története című kiállítás, nemcsak az elmúlt két, hanem az elmúlt 50 év termését is megismerhetik. Amennyiben pedig valamelyik kötet elnyeri az érdeklődésüket, helyben megvásárolhatják.

SZEGEDI EGYETEM
A József Attila Tudományegyetem lapja
Felelős szerkesztő:
GRÓF RÓZA
Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-119
Megjelenik kéthetente egyszer
Ára: 4,50 forint.
Kiadja:
a József Attila Tudományegyetem
Telefon: 24-022.
Felelős kiadó:
dr. Mikola Tibor
Szegedi Nyomda, Szeged
Nyomdaigazgató:
Molnár Tibor
Fekete sas u. 28. 6720
91-1800
ISSN 0230-791X